

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábozott sor egyzet 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólér petty sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, május 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Egy filés egy szónok.
- Lukács László a vármegyei tisztviselőkért.
- A Magyar Bank érdekeltsege Aradon.
- Csalás koholt receptekkel.
- Öt kicsi nő.
- A szegedi bankbotrány halottja.
- Az ellenzék választói reformja.
- Erkölcsstelen a plátói szerelem.
- Mi az oka a krassószörényi árvíznek?
- A torontáli özönvíz.
- A lezállított Operaház újjáteremtése.
- Tisza István gróf a budapesti zavargás áldozataiért.
- Tarkaságok.

Justh és az osztrákok.

— Bécsi levél. —

Nálunk Bécsben teljes és tökéletes a kiábrándulás Justh Gyulából és párthiveiből. Önök csodálkozhatnak, hogy ez a kiábrándulás csak most következett be. De Önöknek meg kell érteniük, hogy nálunk mindenkor leplezetlen rokonérzéssel kísérték a Justh-párt radikális választójogi törekvéseit. Még a véderőfejlesztés legintranzi-gensebb hívei is úgy gondolkodtak, hogy a néphadsereg szükségleteit nem szabad a népjogok kijátszásával és háttérbe szorításával megszerezni. A megbukott koalíciós korszaknak az volt a legnagyobb bűne, hogy a népjogok háttérbeszorításával ismét a vivmánypolitikát akarta előtérbe tolni. Ez okozta bukását és ez idézte fel minden irányadó bécsi politikusként leküzdhetetlen ellenérzését és megvetését. A nemzeti munkapártnak az a legnagyobb érde-

me, hogy szakított evvel az átkos és ugy a monarchiára, mint Magyarországra veszedelmes vivmánypolitikával. Viszont a Justh-párt magatartását azért kísérték tagadhatatlan szimpátiával, mert a legválságosabb időkben is kitartott a radikális választójogi program mellett és Kossuthék és Apponyiék vivmánypolitikáját akkor is perhorreszkálta, mikor ennek a kísértésnek hatása alatt már-már a többség is ingadozni kezdett.

Justh Gyuláról azt hittük eddig, hogy szilárd, meggyőződésű és becsületes politikus, aki a maga választójogi programjért, mint férfi az utolsó lehelletéig küzd. Csak most látszik, mennyire csalódtunk. Épen a választójogi küzdelem legválságosabb pillanatában, abban a pillanatban, amikor Magyarországnak ez a nagy problémája a legközelebb van a megvalósuláshoz, veti magát annak a koalíciónak a karjaiba, melyet felrobbantott. Ekkor azt hittük, hogy meggyőződésből és tisztult politikai felfogásból, ma már tudom, hogy szertelen hatalmi önzésből.

Bennünket igazán kellemetlen csalódás ért az utóbbi napokban. Justhot és híveit ott látni Kossuth, Apponyi és Károlyi Mihály gróf táborában, erre csakugyan nem voltunk elkészülve. Azok, akik Justhra és pártjára számítottak, akik azt hitték, hogy ennek a csapatnak szerepe lesz a politika jövő alakulásában, szinte szégyenlik rövidlátásukat. Máskép, mint teljes megvetéssel, nem is beszélnek erről az alakulásról, amelyet hol koalíciónak, hol kooperációnak, hol ellenzéki blokknak neveznek. De azzal mindenki

tisztába van, hogy ennek a csoportosulásnak bármilyen szerepet szánni a legvégzetesebb hiba volna. Ez a csoportosulás már összetételénél fogva is mindazt jelenti, ami erre a monarchiára végzetes és türehtetlen.

Ime Justh Gyula most ehhez a társasághoz csatlakozott. A koalíciót, melyet felrobbantott, most ő akarja feltámasztani. Mi megértettük Justhot, vagy legalább azt hittük, hogy megértettük, amikor Khuen-Héderváry gróffal nem tudott, nem akart meg egyezni. Akkor azt mondták, hogy Khuen nem tudja megcsinálni a demokratikus választójogot, mert ő Tisza kezében van. De jött Lukács, a demokratikus választójog tiszta programjával és mindenekelőtt Justh-tal és híveivel kívánta a megegyezést. De Justhék a kínált békét előre és kereken visszautasították és most azokkal mimelük, a választójogi megegyezést akikről tudják és akikről hirdették, hogy a becsületes választójogot sem nem akarják, sem nem tudják megcsinálni.

Justh Gyula és pártja tehát teljesen ki van küszöbölve, ki van dobva minden itteni tényező politikai számításából, sőt gondolkodásából is. Ennek a társaságnak nem juthat szerep sem itt, sem odaát. Abban a pillanatban, mikor Justh Gyula belépett Kossuth Ferenc szobájába, itt Bécsben minden ajtó becsukódott előtte és pártja előtt.

Ime ez a helyzet, melynek tanulságait azonban elsősorban a nemzeti munkapártnak kell levonni. A Justh-párt sorsa megpecsételtett abban a pillanatban, amint belépett a népjogok és népjólét ellensé-

Alomemberek.

írta: Paizs Ödön.

A nap belehalványodott az éjszakába s még a hold se kapta meg ezüstös színét, ott kószált valshol a messzeségben. A két égitest vibráló sugarai halovány kékségbe olvadtak és a város mintha álmos volna, a levegő is nehéz, fásztó, elnyomott. Apró tündérek millió és millió ecsettel rohantak a házakra, s kék mázzal bevonták a falakat. Csak egy-két hirtelen meggyújtott gázlámpa nem idevaló fénye surrant el az uttestre, amely vizes volt, mintha sirt volna, pedig csak az ég öntözte meg kövér esőcseppekkel. Itt ott egy pár ablak is kigyult és az égő vörös szem mintha csufondárosan belekacagott volna ebbe a szép hangulatba. Olyan volt a város, mint a meseország, még az apró szépséghibák se zavarták az embert, hiszen tökéletes gyönyörűség ugy sincs a világon.

Péter nekidőlt egy fának, várta az asszonyt. A kékségbe beleolvadtak a házak, a szomszédos bazilika se látszott, csak mint valami nagy árnyék nehezedett rá a kék ködre. Az óra lapjában kigyuladt a lámpa, de mintha megijedt volna a nehéz kékségtől, a fény nem tudott áthatolni a ködön, elmosódott, mintha megölték volna. Nehezen kondult meg a harang: nyolcat vert egymás után.

Péter már boszankodott is, idegesen nézett a távolba. De ekkor jött az asszony. A sugarak őt is körülfogták, gyönyörű kosztümbe burkolták s mint valami elfoszló, folyton halványodó álom-

kép libbent a férfi elé. Kissé boszusan fogott vele kezét:

— Látja, ilyenkor érzem magam szerencsétlenné. Az emberek, az asszonyok hazasietnek. Álmos, fáradt már az arcuk. Én is ásitani szeretnék. Most az egyszer egyformák vagyunk. De míg ők egész nap dolgoznak és most pihenni térnek, én most keltem föl, az álom még a szememben, sietni a mulatóba és táncolni, táncolni, dolgozni...

A férfi nem felelt. Csöndes, langyos volt az este. Jól esett lassan, tétlenül vánszorogni a sötétben. Az emberek rohantak mellette, szaladtak a munka után frissen, olyan magukra erőszakolt üdeséggel, hogy minél hamarabb bebujhassanak a puha párnák közé; míg ő lassan, célnélkül haladhatott előre.

Belekarolt az asszonyba és ugy mondta:

— Ne szidja, hogy mi ilyen alomemberek vagyunk. Nézze, ezek számára most már meghalt az élet. Hazasietnek, lefekszenek. És csak azért, hogy holnap újra dolgozzanak. Látssa, mi most kezdünk élni. Most a nyugodtságban, az éjszakában. Eddig rohantak, verekedtek a kenyérért az emberek, de most, aki az utcára téved, csak mulatni akar. Ráér, nem tülekszik, nem bánt senkit. És én ugy érzem ilyenkor, hogy minden nap megtoldom az életemet. A küzködést, a verekedést átalszom és most, most élek, élek egy szép álmot, egy gyönyörű álmot. Igazán szép, szebb ébren álmodni...

De az asszony se hagyta magát:

— Csupa frázis, szép szavak, amit beszél. És lehet, hogy hiszi is ezt, hogy igaz-

ságnak tartja. De . . . de legyen főnna egy délelőtt. Ma olyan későn mentem haza, hogy már melengette a házakat a napsugár. Emberek, gyerekek szaladtak ki a házakból. Frissen, üdén. Az ablakok kinyitak, a nagy fényesség beömlött a lakásokba. Minden vig volt, kiabált a jókedvtől. Nem olyan szomorú, mint éjszaka. Éjjel a mosoly is komor, olyan, mintha elfáradt, megunt volna. Csak nappal szép minden, fényes, tiszta, étellel, vidámsággal teli...

A férfi megrántotta a vállát. Aztán frissen, élénken nézegetett körül. Már az Andrássy-uton jártak. Ember, ember hátán, a gázlámpák, a kávéházak fényes ivlámpái valóságos nappali világosságot árasztottak. De a sötétség nem adta föl a harcot. Erősen küzdött a vilanykörtékkel. Néha néha talált is magának egy-egy sarkot, ott beleszkelte magát, sötét volt, mint a leglélekesebb utcában.

Az asszony várta a választ. A férfire nézett és hirtelen nagy fájdalom fogta el. Nagy hidegséget, közönyt érzett, hogy a másik nem törődik az ő érzésével, hogy engedi őt mellette menni, amikor jobban szeretne sötét, álmos szobában lenni, amikor reggel szeretne ébredni. A torkát is szorongatta valami, segítségért akart kiáltani, hogy mentsék meg a férfitől.

Hirtelen megragadta Péter kezét:

— Isten vele!

Péter fölriadt:

— Hová megy?

Az asszony szemében könnyek csillogtak.

— Mindegy, akárhová, csak el, el innen.

geinek, a vivmányszédelgőknek koalíciójába. De ugyanez a sors a többséget is utolérheti, ha nem szívleli meg a mult tanulságait és nem itéli meg tisztán és helyesen a jelen helyzetet. A nemzeti munkapártot a koalíció bukása szülte meg és a koalíció elleni gyűlés és ellenszenv életének legfőbb táplálója. A pártnak megszűnik minden létalapja, ha a koalíció politikájához és gondolatköréhez bármily közeledést mutat. Annyit határozottan mondhatunk és ezt jegyezzék meg alaposan, hogy a párt el van ejtve abban a pillanatban, amelyben a koalícióval csak szóba is áll.

Egy ülés egy szónok.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31.

Ha a folyosó ragad is a bekétől, az ülésteremben az obstrukciók halavány emléke támad fel. Üres karzatok és tátongó padsorok előtt reggel tíz órától kezdve beszél Ábrahám Dezső. Beszél, beszél, a politika minden aktuális és már elintézt kérdése fölelevenedik szavai nyomán. Ki kell neki huzni a mai napot, nehogy foggyon a szónok, mielőtt végleg eldőlné: csakugyan béke lesz-e, vagy háború? A függetlenségi párt kirendelt hallgatói tapsoltak neki.

Tisza István gróf féltizenegykor megnyitja az ülést, bemutatja Kozlovsvármegye alispánjának levelét, amelyben az erdélyi szélvész által károsultak háláját és köszönetét tolmácsolja a Háznak. Bemutatja Győrmege feliratát a katonai beszállások tárgyában, kiadatik a kérvényi bizottságnak következik a

(véderőreform)

tárgyalása.

Ábrahám Dezső arra való tekintettel, hogy a véderőreformmal szorosán összekapcsolódik a választói jog kérdése is, engedélyt kér arra, hogy a tárgytól eltérhessen.

Elnök: Mindaddig, amíg a vita normális merdében halad, magam sem tartanám célszerűnek, hogy elnöki hatáskörömet úgy értelmezzem, hogy a vita terjedelmét korlátozzam. Amíg nem látok tendenciát a vita mesterséges elnyújtására s ezt ma feltételezni nincs se okom, se jogom, természetesen tartom, hogy ilyen fontos kérdésnél, mint a véderőreform, érinteni lehessen más országos fontosságú kérdéseket is. Ezért — úgy gondolom — a tisztelt Ház a képviselő ur kérését teljesíti. (Általános helyeslés.)

Ábrahám Dezső határozati javaslatot olvas fel, amelyben a véderőjavaslatok visszavonását követeli. Részletesen foglalkozik az általános politikai helyzettel, majd áttér a katonai kérdésekre s azt fejtegeti, hogy a hadsereg szellemével összeegyeztethető a magyar vezényszó. Polemizál Hazai Samu honvédelmi miniszternek a vita során elhangzott beszédével s hivatkozik a legutóbbi fővárosi utcai eseményekre, amikor nyilvánvalóan látszott, hogy a magyar felfogása nem hadseregellenes, mert az osztrák szellemű katonaságra is rokonszenvvel néz. Elismeri, hogy a hadseregnek olyan rossz, amilyenek ellenségei hirdetik. De végzetes hiba, hogy a szellemében nem simul a magyarság faji érzelmeihez. Foglalkozni kíván az elnök képviselő beszédével...

Elnök: A képviselő ur már másodízben használja az elnök képviselő megjelölést. Első ízben nyelvbottlásnak vettem, de amennyiben ezt célzatosan teszi, rendre fogom utasítani.

Ábrahám Dezső: Tendencia nincs szavai-ban, de tudja azt, hogy az elnökkel polemizálni nem szabad, ezért használta az elnök képviselő megjelölést.

Elnök: A képviselő ur felvilágosítását tudomásul veszem.

Ábrahám Dezső: Polemizál Tisza István gróf beszédével. A kilences bizottság programjának végrehajtását Tisza is feltétlenül szükségesnek tartja. Szünetet kér.

Elnök kéri, hogy beszédét folytassa. (Felkiáltások a baloldalon: Szünetet, szünetet kérünk!)

Ábrahám Dezső: A javaslat pénzügyi terheit a gazdasági és kulturális szükségletek érzik meg. Részletesen foglalkozik a véderőreformmal összefüggő pénzügyi kérdésekkel. Bizonyítja ezután, hogy a tárgyalás alatt levő javaslat nem felel meg a nemzet jogainak és közjogi óhajtatásainak. A nemzet sohase jut hozzá jogainak érvényesítéséhez, ha junktumot nem állítunk fel a nemzeti követelésre és a hadsereg számára kért áldozatok felajánlása között. A szónok ezután ismét szünetet kér.

Jankovich alelnök, — aki közben átvette az elnöklést — kérdezi a Házat, hogy a szünetet megadja-e?

Felkiáltások: Igen, már rég kellett volna szünetet adni.

Elnök: az ülést öt percre felfüggeszti.

A szünet után Ábrahám Dezső a létszám-emelés kérdésével foglalkozott. A fegyveres erő fejlesztését az ország lakosságának kulturális nevelése sanyli meg. A kormány iránt bizalmatlan, a javaslatot nem fogadja el. (Élénk tetszés, taps a szélsőbaloldalon.)

Elnök a holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülést háromnegyed kettőkor be-rekesztette.

A Magyar Bank érdekeltsége Aradon.

— Az automobil-gyár mérlege. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

A Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer ez év június hó 14 én d. e. 10 órára összehívta harmadik évi rendes közgyűlését, mely hivatva lesz a vállalatot kivezetni válságos állapotából. A közgyűlés elé terjesztendő zárószámadások szerint a társaság 449.243.26 K. vesztett. E vesztéség oroszlanrésze abból keletkezett, hogy a budapesti, időközben megszűnt Magyar Autoforgalmi Részvénytársaság, mely az aradi vállalatnak kizárólagos képviselője volt, kötelezettségeinek nem tudott megfelelni. A budapesti képviselőlet állandóan nagy tőkét vont el a gyártól, mely ezért maga is óriási hitelre (az év végén 1.334.335.53 Kor.) volt utalva és az év folyamán 48.962.13 K. kamatterhet volt kénytelen viselni. Ha figyelembe vesszük a rendkívüli vesztéseket, továbbá azt, hogy a társaság leírta az alapítási költségek utolsó részletét is (2911.89 K.), megállapíthatjuk, hogy az üzem maga 95.912.56 K. vesztéssel dolgozott. Ez az összeg is igen tekintélyes, de semmi esetre sem meglepő egy gyermekéveit élő, szokatlanul kedvezőtlen konjunkturák között dolgozó iparvállalatnál. Az üzemvesztéség tehát nem teszi kilátástalanná a vállalat jövőjét, amde a gyökeres szanalásnak olyan akadályai vannak, amelyeket az igazgatóság csak úgy képes legyőzni, ha a társaság részvényesei a tervbe vett szanalási akciót legteljesebb mérvben támogatni fogják. Természetes, hogy a nagy vesztéség pótlásra szorul, viszont azonban az sem szorul bizonyításra, hogy új részvényeket nem lehet kibocsátani addig, míg a vesztéség kiegyenlítő nincs. Nagyon komplikálja a helyzetet az is, hogy az alapításnál a francia társaságnak a szabadalmakért és jogokért 900.000 korona B) sorozatu részvényt adtak, amelyek az esetleges jövedelemnek 45⁰/₁₀₀-át vonják el befizetett részvények tulajdonosaitól. Ezért az új részvények kibocsátásának egyik előfeltételét képezi az is, hogy ezen tarthatatlan nyereségelosztási kulcsot érvénytelenítsék. Az igazgatóság a főrészvényesekkel történt megállapodások alapján azt az indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy az A) sorozatu részvények névértékét 400 koronáról 200 koronára szállítsák le, a 900.000 korona n. é. B) sorozatu részvényeket pedig 100.000 korona n. é. részvény ellenében visszaváltsák, azután a részvényértékét 550.000 korona n. é. új részvény kibocsátásával 1.200.000 koronára emeljék fel. Ez a megoldás a legteljesebb mérvben számol úgy a társaság, mint pedig a részvényesek érdekeivel.

— Jó, gyerünk! — hagyta helyben a férfi. Az asszony ránézett valami nagy sajnálkozó érzéssel, olyan hitetlen pillantással, hogy Péter még mindig nem érzi, hogy nem kell neki, igen igen utálja...

— Nem, nem, csak egyedül megyek...

Péter csak most vette észre a változást. Csöndesen karon fogta az asszonyt, rohant, sietett vele és amikor egy kihalt utcába értek, erősen, szinte durván rákiáltott:

— Mi a bajod? Gyorsan, mondd meg!

Az asszony ránézett, hirtelen felforrta a vére, az arca tüzelt, a szája brutális szavakra nyílt, de Péter erős pillantása lefegyverezte, elhallgatott. Aztán csöndesen, megadóan mondotta:

— Te már nem szeretsz engem!

Péter tekintette melegen simogatta az asszonyt. Aztán a kezével gyöngéden az arcához nyúlt, majd gyorsan feléje hajolt s az asszony jéghideg ajkán érezte a férfi forró leheletét: ||

— Bolond, bolond kis bogaram...

Az asszony szemeiből csöndesen hullott a könny. Odasimult Péterhez, félve, remegve, hogy elúszik. A hangja reszketett, sirt a férfi szerelmeért:

Péter csak csókolta a száját, az arcát, a szemét, mindenét. Az asszony csöndesen kérve mondotta:

— Ugy-e, ugy-e örökké szeretni fogsz, ugy-e elveszel feleségül...

Már meg is bánta, amikor kimondta ezt a szót. Még jobban oda furakodott a férfi melléhez; két kezével átölelte, mintha elakarnák tőle szakítani.

Péter ránézett az asszonyra. Mélyen, bele a szemébe. Aztán erősen, hangsúlyozva, szinte kiabálva mondotta:

— Nem...

Az asszony fölsikoltott, ki akarta szakítani magát a férfi öleléséből, de az visszatartotta:

— Eressz, eressz el, nem kellek neked, nem nem...

Aztán elcsendesedett, zilált a melle, csöndesen hullottak le a férfi mellére a nehéz, nagy könyecseppjei.

— Igen, igen, te nem szeretsz engem...

A férfi csöndesen várta, hogy elsírja a könyeit az asszony. Érezte, hogy nagy csatát vív meg most, amelyet minden áron meg kell nyernie.

Amikor már felszáradt a könye a táncosnőnek. Péter csöndesen, halkán megszólalt. Szavai szeliden, melegen férköztek a nő szívéhez, hogy egészen meghódítsák a lelkét.

— Vigyázva kellene most magával beszélnem, mint az orvosnak a csökönyös betegéhez. Mert igazán szenved ebben a pillanatban, tudom, hiába int tagadólag a fejével. A nappal, a fényes, meleg délelőtt marcangolta össze a szívét. Csak egyszer maradt fön, csak egyszer volt ébren és már is megutálta a mi örökös álmunkat, odakívánczott hozzájuk, akik nappal élnek, akik hazugsággal vannak tele. Mert ezt így van. Őszinték, nyitlak, egyenesek csak, igen csak éjjel lehetnek az emberek. Az éjszaka sötét, csak azokat látja meg az ember, aki közvetlen mellette van, akihez hozzátartozik. Nappal ezer meg ezer férfi és asszony nézi, hogy mit csinálunk, meglátja a borot az arcunkon, hozzánk

dörzsölődik, hogy kikutassa, mi a bánatunk. De csak azért, hogy megmosolyogjon, hogy kinevessék a legszentebb érzelmeinket. Ha az örömeinkre kíváncsiak, tudhatod, tönkre akarják tenni, igen, igen így van, nem érdemes nappal élni...

Péter látta, hogy az asszony meginog az erős elhatározásában, erősen fogta a kezét, mert a táncosnő minden pillanatban a fíléhez akarta tapasztani a tenyerét, hogy ne halljon semmit se. Olyan szépen, finoman kiszinezte magának a nappali életet, a nagy ellentétet, hogy annak a gyönyöreiből nem akart engedni. De a férfi továbbbeszél.

— Egyszer volt csak ébren, máris magával hozta az ő nagy hazugságait. És bármilyen furcsán, groteszkül hangozzék is a mi életünkben, bármennyire is elüssön a maga és az én nyílt gondolkodásomtól, a fülembe kiáltja:

— Örökké szeress! Végy el feleségül!

Én senkinek az álmait se akarom megtépdesni, de ez a pár szó hozzám szólott, rámtámadt, tehát védekezniem kell ellene. A nappal emberei sok furcsát, sok-sok szépen muzsikáló irázist összehordanak: s azt hiszik, ez a szerelem. Lássá, mi sokkal őszintébbek vagyunk. Én még most nem is tudom, hogy mit szerettem meg magában. Lehet, hogy szökött egyet, fellibbent a szoknyája és előugrott a formás, erősen ivelt lába, lehet, hogy a mosolya tetszett meg, lehet, hogy a szemében láttam olyan tüzeket, amelyek az enyémmel hasonlóak. Igazán nem tudom: szerettem magat és az elég. De egyszer — lehet, hogy rosszkedvű leszek, vagy elhusosodik a lába, vagy a kacagása halkul el, vagy tudj' isten

Az új 550.000 korona tőke megszilárdítja a vállalat hitelét és apasztja annak kamatterhét. A régi részvényeseket a lebélyezés által csak névlegesen éri veszteség, mert az igazgatóság által javasolt nyereségtelosztási kulcs az ő haszonrészüket csaknem megkétszerezi. A részvény valószínű értéke pedig egyedül annak jövedelmezőségétől függ.

Mivel az igazgatóság javaslatai a fő részvényesek megállapodásaira támaszkodnak, kétségtelen, hogy azokat a közgyűlés egyhangulag fogja elfogadni és ezzel egy szebb jövő útjára tereli a vállalatot a franciák kiválása folytán szükségessé váló cégváltozás után a „Marta Magyar Automobil Részvénytársaság, Arad” céget veszi fel. E szebb jövő biztos zálogát képezi az a kapcsolat, amelyet a gyárnak a Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t.-gal létesítenie sikerült. E kapcsolat, mely a vállalatnak hatalmas kereskedelmi támaszt szerez, továbbá az a körülmény, hogy Károlyi Imre grófot, aki az automobilizmus terén hazánk határain túl is irányító szerepet tölt be, a társaság elnökévé megnyerni sikerült, azt engedik remélni, hogy Arad szabad királyi város jól számított, midőn az automobilgyárat ide telepítette.

Kilátásba van véve, hogy az igazgatóságba beválasztatnak Teleki Pál gróf és Fábry Sándor dr. urak, akik az automobilgyárnak eddig is jóakaró támogatói voltak, továbbá Ország Róbert ur, a Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t. igazgatója.

VÁROS ÉS MEGYE.

A gyermekkorház költségvetése. Ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével a gyermekkorház bizottság ülést tartott, hogy a jövő évi költségvetést tárgyalja. Mielőtt Visky Pál dr. igazgató az előirányzatot ismertette volna, engedelmet kért, hogy néhány megjegyzést tehessen a Fehér Kereszt-egyesület tegnap tartott közgyűlésén történtekre. Kijelentette az igazgató, hogy nem felel meg a tényeknek, mintha a tejesztás azért csappant volna meg, mert a gyermekkorház ápolónői gorombáskodnának a közönséggel és ezt azzal is bizonyítja, hogy soha ilyen panasz hozzá el nem jutott, már pedig, ha egyik ápolónő megtudná a másiktól, hogy goromba, erről az igazgatót nyomban értesítené. Az az anya, aki csecsemője táplálására tejet kér, a kórházi orvostól csak utalványt kap, a tejet a Fehér Kereszt-egyesület helyiségében osztják ki, tehát a fél a kórházzal, vagy a személyzettel nem is érintkezik. Sajnálatos — úgy mondotta — hogy a tegnap elhangzotthoz hasonló nyilatkozatokkal lerontják azt

mi történik? — kiábrándulok magából, itt hagyom magam, nem fogom szeretni. Örök szerelem az frázis, maga is jól tudja, hát miért kívánja, hogy hazudjak magának. Ez a változás mindig eljön, de a nappali emberek előre számítanak erre, lekötik magukat, a házassággal, egy szerződéssel biztosítják maguknak a további együttléteket, amit már csak a megszokás szentesít. Ezt akarja maga, ezt?... És akkor titokban keresik más és más utakon a kéjt, a mámort... Örök hazugságot akar, igen, ha ezt szeretné, úgy legyen meg a kívánsága, azt is megteszem.

A táncosnő nem tudott felelni. Érveket szeretett volna felhozni, de e helyett ismét csak a könyei törtek elő és félénken remegve mondotta a férfinak:

— Péter, maga már nem szeret engem!

A férfi, mintha megütötte volna, fölkapta a fejét. Elengedte a nő mind a két kezét, a vállát ragadta meg, erősen a szemébe mélyesztette a tekintetét és vad, erős hangon kiáltott rá:

— Maga is olyan hű, mint a többi nő, valomást akar. Hát tudja meg, nem tekinthetek sehová se, hogy ne jutna az eszembe. Ha elvégzem a dolgom, lefutok a korszóra. Száz meg száz szép asszony és leány fürdik ott előttem a villanyfénytelenül, örömben egy szép láb, önkénytelenül, örömben felkiáltok: „Olyan mesés, mint a maga lába!” De amint följebb pillantok, az arca csunya, vagy a keble fonnyadt. Aztán egy szép szem kacérokodik velem, mintha a maga tüze égne benne, de a lába, a lába nagyon visszataszító. Egy másik asszony fedetlen

a nehéz munkával megszerzett szinpátiát, melyet a kórházat igénybe vevő közönségben ébreszteni sikerült. A bizottság örömmel vette tudomásul az igazgató nyilatkozatát. Ezután Visky dr. bemutatta a jövő évi büdzsét, mely szerint a városnak a 40469 korona szükséglet fedezéséhez 4965 koronával kell hozzájárulnia az esetre, ha a miniszter az egy napi ápolási költséget a mai 1 korona 70 fillérről 1 korona 90 fillérré emeli.

Lukács László

a vármegyei tisztviselőkért.

— Törvény a status rendezéséről. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 31.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének igazgató-tanácsa ma délelőtt Pestvármegye székházában ülést tartott, amidőn a status rendezésén kívül foglalkozott június másodikán a Tátrában tartandó országos közigazgatási konferencia részleteivel. Az igazgató-tanács részletesen megállapította a kongresszus teljes programját, amelyet egybe fognak kapcsolni az egyesület tízéves fenállása alkalmával rendezendő jubiláris közgyűléssel. Elhatározták, hogy a nagyjelentőségű ünnepségre meghívják a belügyi kormányt és az ország főispáni karát. A Tátrában tartandó diszkyűlés vezetésére az igazgató-tanács az egyesület diszelnökét Wekerle Sándort, a diszbeszéd megtartására pedig Horváth Józsefet kérte fel.

Az igazgató-tanács ezután a nemrég megalakult magyar város és község fejlesztő részvénytársaság átiratát tárgyalta, amely átiratban a részvénytársaság a községek fejlesztésére irányuló törekvéséhez az országos egyesület támogatását kéri.

A vármegyei tisztviselők országos egyesülete elnökségének nevében Fazekas Ágoston elnök és Horváth József igazgató ma délelőtt felkeresték Lukács László miniszterelnököt és kérték, hogy a vármegyei tisztviselők státus rendezéséről szóló törvényjavaslatot mielőbb nyújtsa be. A miniszterelnök Jakabffy államtitkárral együtt fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy június havában be fogja nyújtani a törvényjavaslatot.

A miniszterelnök több ízben hangsúlyozta, hogy eddig sem a kormány jóindulatának hiánya volt az ok, hanem egyedül az az áldatlan politikai viszony, mely a legfontosabb törvényjavaslat tárgyalását is meggátolta.

márványfehér keze izgat, csak olyan, mint a magáé, de az arca, igen, az arca nagyon vén. És amikor már az utolsó asszony is elszaladt mellettem, a képzeletemben összerakom magam előtt, amit láttam: a szép lábat, a dus kebleket, a barna fűrtös fejét, az egető tekintetet: és maga áll előttem... Érti, senki, senki se szeretheti magát jobban, mint én, én, a maga erőtlén, gyöngye lovagja...

Az asszony ebben a pillanatban már elfelejtett mindent. Előbb még minden csepp vére lázongott és amit az erős szavak nem tudtak legyőzni, az őszinte, meleg meghódolás egyszerre lefegyverezte. Elfelejtette álmait, a nappalt, a fényes délelőttöket, a boldog házasságot, csak egy kérdés létezett, csak egy kérdés volt fontos neki:

— Szeretsz, igazán szeretsz?

— Szeretlek!

— Nagyon?

— Örültem!...

Egy pillanatra megállt, a férfi szemébe nézett:

— Örökké?

Péter megdöbbsent. Valami gyöngye ellentállás ébredett benne. Már-már megingatta tagadólág a fejét, de az asszony olyan szerelmesen, olyan félve és mégis diadalmasan nézett rá, hogy nem mert tagadólág felelni:

— Örökké!...

És ebben a pillanatban őszintén, igazán érezte is...

Csalás koholt receptekkel.

(A fővárosi gyógyszerészek bűnpöre.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 30.

Ma délelőtt a budapesti büntető törvényszékben folytatták a recept csalással vádolt gyógyszerészek bűnyűgében a tanúkihallgatásokat.

Sándor László rendőrkapitány nyomozott annak idején az ügyben. Előadja, mint folytak a kihallgatások. Glück gyógyszerész, bár előbb tagadott, később beismerő vallomást tett, szerinte e szavakkal: „Hát jó, bűnös vagyok, de hadd szenvedjen a többi is.” Aztán különösen Fränkel dr. ellen vallott.

Glück Rezső: Azt nem mondtam, csupán annyit, hogy elkerülendő a herce-hurcát, megtérítem a kárt.

Az elnök: Mint jött szóba a kár?

Glück: A kapitány ur azt mondta, hogy ehhez az ügyhöz csak pénz kell s ha ez van, nem tartóztathatnak le. Még a védőmnek is Sándor kapitány ur, mikor együtt voltunk előtte, azt mondta: „Csak mentül több pénzt tessék hozni.”

Sándor dr. kapitány: Lehet, mert az volt a nézetem, hogyha a kár megtérül, nem kell Glück urat letartóztatnunk.

Szóba kerültek azután a cserereceptek, amelyekről a vádlottak, mint a jegyzőkönyvek tanúsítják, említést tettek.

Timkó kir. ügyész kérdésére Sándor dr. kapitány további felvilágosításokat ad arról, hogyan szóltak a részletes vallomások.

Vásonyi dr. védő: Emlékszik-e, kapitány ur, hogy csakugyan nekem is azt mondta, nem lesz letartóztatás, ha Glück a kárt, melyet a Pénztár fölszámít, megtéríti?

Sándor kapitány: Igen, a képviselő urral beszélgetve, mondtam ezt.

Glück: Erre feleltem, hogy jó, hát inkább fizetek, csak szabaduljak a botránytól, de a bűnösségemet be nem ismertem.

Amint a rendőrségi jegyzőkönyvekre térnek át, a vádlottak állítják, hogy azokat nem olvasták fel előttük.

Sándor kapitány: Hangosan diktáltam, közben pedig kérdeztem mindig az uraktól, hogy rendben van-e? És ők vállalták. De fel is olvastam.

Vásonyi dr.: Braun Lajos gyógyszerészről azt írta a kapitány ur: zsidó. Ha mindent, azt csak nem vállalta Braun, a katolikus, hogy ő — zsidó. (Nagy derűtség, Sándor kapitány is nevet.)

Braun Lajos gyógyszerész különben állítja, hogy ő egyáltalán nem tett beismerő vallomást.

Káldor Gyula dr.: Az én védencem nem szőtt csere-receptekről?

Sándor kapitány: Nem emlékszem.

Az elnök konstatálja, hogy a vádlott igenis ezzel védekezett a jegyzőkönyv tanúsága szerint. A csere-receptre nem ugyan azt a gyógyszert, de más szert szolgáltatott ki.

Bauer Mór dr. védő: Szöllösi gyógyszerész se beszélt hamis receptről...

Sándor kapitány: De hisz a szert az orvosnak adták ki.

Szöllösi: Igen, az orvosnak, de ez nem azt jelenti, hogy a recept hamis. És az fontos, hogy kiszolgáltattam a gyógyszert.

Kihallgatták ezután Szakáll Kálmán rendőrfogalmazót és Papp Géza fogalmazógyakornokot, akik lényegtelen vallomást tettek.

A gyógyszerésztanács elnökét, Filó János drt, ugyszólván szakértő gyanánt hallgatták ki a csere-receptek, továbbá általában a gyógytári kezelés dolgában.

Dési dr. védő: Szóltak-e a pénztári orvosok-

tól tiszta, u. n. *sima-receptek* kerülni a gyógytárba?

— Hogyne, az enyéimek közt is lenne, ha idehoznám, 50 százalék *sima-recept*.

— Hát a csere-recept?

— Ma már, mióta ez a pör folyik, nem létezik.

— De azelőtt?

— Bizony volt. Még pedig úgy, hogy az orvos valami drága szert rendelt a betegnek, aztán ezt kicserélte több, egyenértékű, olcsó receptre. Ez humanitási szempont volt, de most, a belügyminiszter 1911-iki rendelete óta, semhogy kriminálisba kerülünk, az ilyen kérést nem teljesítjük. A tárgyalást holnap folytatják.

Mi az oka

a krassószőrényi árvíznek?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, május 30.

Kétségtelenül megállapítható, hogy az áradások legfőbb és mindenek előtti oka a tulságos nagy erdőkihasználás. Dömötör Tihámér erdőfelügyelő, aki a krassószőrényi állapotokat jól ismeri, ezt mondta:

— A bajnak mindenek előtt oka az a tulságos sok csapadék, amely ugyszólván istencsapásként hetek óta sújtja Krassó-Szörénymegyét. „Elrohadunk”, — mesélte nekem néhány nap előtt egy krassószőrényimegyei ismerősöm. Természetesen hozzájárult az áradás vehemens voltahoz az a körülmény is, hogy a Bisztra, Marga és Sebes völgyében *nincsenek megfelelő nagy és vágás nélküli véderdők*, amelyek a vizet feltartóztathatták volna. Ezen területek részint még nincsenek is beerdősítve, de az erdősítés határozott program szerint folyik. Természetesen ez csak anyagi képességeinknek megfelelő mértékben történhetik. Fél század hibáját nem lehet egynéhány év alatt pótolni. Az erdősítéssel párhuzamosan folyik az erdőkihasználás. Mert hiszen az természetes, hogy a vagyonközség és kincstár, amelyeknek az erdők birtokukban vannak, beéketett tőkéjüknek kamatait akarják huzni. De itt csak miniszterileg jóváhagyott üzemterv szerint való erdőkihasználásról lehet szó, nem pedig erdőirtásról. Ennek az erdőkihasználásnak a megakadályozása a magánjogba ütköznék és az erdő ki nem használása azt jelentené, hogy a kincstár, vagy a vagyonközség lemond tőkéjének kamatairól. A vágott erdőterületeken és a még be nem erdősített kopár talajon természetesen gyorsabban, mert akadálytalanul, szalad le a víz. De az erdőkihasználásról nem lehet lemondani, az erdősítést pedig nem lehet gyorsabban végezni.

Lugosról jelentik: Az eddigi hivatalos jelentések szerint az árvíznek, amely az 1859. évi áradást 80 centiméterrel haladta túl, Lugos városában hét emberélet esett áldozatul. Szilha községben egy öregasszony fult a vízbe. Hogy az emberek vagyonában mennyi kár esett, azt számokban nem lehet kifejezni. Eddig 250-nél több ház összeomlását jelentették. Az inség és a nyomor különösen a városnak románok által lakott részén borzasztó. A katasztrófa alkalmával a katonaság és a polgárság haláltmegvető bátorsággal végezte a mentő munkálatokat. A vármegye főispánja és alispánja Budapesten járt, hogy a miniszterelnöknek jelentést tegyen és vele a segítő akció módozatait megbeszélje.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Választási értesítés.** Az aradi zsidó hitközség választási bizottsága ez uton is értesíti a hitközség választótagjait, hogy a hitközségi elnöki, elnökhelyettesi és 20 képviselő-testületi tagsági tisztség betöltésére *junius 9. napján* ejtettek meg a választá-

sok. A szavazatok a zsidó templom első emeletén levő tanácssteremben ülésező választási bizottság elnökénél reggeli 8 órától aznap délutáni 5 óráig személyesen adhatók le. Arad, 1912. május hó 30-án. Deutsch Andor vál. biz. elnök., Vajda József vál. biz. jegyző.

Az ellenzék

választói reformja.

— Megegyezés — holnap. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 30.

A képviselőház ma tovább folytatta a véderőreform tárgyalását s ezzel párhuzamosan az ellenzék vezetői is folytatták a megegyezés érdekében a maguk tanácskozását, amelyet azonban csak holnap délelőtt fognak befejezni.

Délben *Andrássy Gyula* gróf, *Károlyi Mihály* gróf és *Kossuth Ferenc* fölkeresték *Lukács László* miniszterelnököt s hosszasan tanácskoztak vele. A tanácskozásból csak annyi szivárgott ki, hogy Kossuthék tájékoztatták a miniszterelnököt az egyezkedés kilátásáról. Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferenc, Déry Zoltán, Holló Lajos egymásközt is több ízben értekeztek.

Justh elégedetlen.

Föltűnt, hogy *Justh Gyula* nem vett részt ezekben a beszélgetésekben, délig még csak *be se jött a Házba*. Justh azért elégedetlenkedik, mert az ellenzék, s így a saját pártja is *abbahagyta a technikai obstrukciót* s ezzel nagy diadalhoz jutatta *Tisza István* grófot. Justhnak ezenfölül kifogásai vannak az ellen a választójogi tervezet ellen is, melyet a pártközi értekezleten elfogadtak. Ma reggel már arról is beszéltek, hogy az obstrukció vezére *visszaromul* a politikától. Délben azonban bejött *Polónyi Géza*, aki előzően Justhnál járt s nagy örömmel üjságolta, hogy sikerült a haragvó Achillest megbékítenie.

Baj van az egyezség körül.

Kévéssel ezután azonban olyan hírek kaptak szárnyra, hogy más baj van az egyezség körül. *Szterényi József* fölkereste Apponyit és Kossuth Ferencet s a statisztikai adatok alapján fölhevítte figyelmüket azokra a veszedelmekre, melyeket az egyezség alapján létrejött választójogi tervezet magában rejt. Szterényi fölvilágosításai annyira meggyőzték a függetlenségi párt vezetéseit, hogy most már ők támasztottak aggodalmakat, a melyeket a délutáni konferencián ki is fejtettek, de elimináltak.

Szterényi és Justh.

Justh Gyulát, aki közben bejött a Házba, Szterényi beavatkozása annyira fölindította, hogy a folyosón nyomban rátámadt.

— Nekem — mondotta — nem kell olyan választójog, amit te eszeltél ki.

— De hisz nekem nincs semmiféle választójogi tervezetem! — felelte Szterényi.

— Egyáltalában semmit se fogadok el — folytatta Justh — amiben neked részed van.

— Nekem nincs részem semmiben — tiltakozott Szterényi — visszautasítok minden gyanúsitást.

Justh ezután félrevonta a társaságból *Holló Lajost* s mindenki hallhatta, hogy *szemrehányást tesz neki*, amiért Szterényit szóhoz engedték jutni a tárgyalások során.

A pártvezérek tanácskozása.

Kossuth Ferenc ma délután összejött a pártok vezéréberekkel és nyolc óráig tanácskozott velük. Megszövegezték a megegyezést és azután aláírták a megállapodásokat.

A véderőreformra vonatkozólag az ellenzéki pártok holnap 11 órakor a képviselőházban rögtönzött értekezleten egyeznek meg és azt a hol-

nap este tartandó pártértekezleten fogják tárgyalni. Kossuth ennéfogva nem holnap, hanem szombaton jelenti be a Házban a megállapodást.

Elmaradt értekezletek.

Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok értekezlete ma ismét elmaradt, miután a közös tanácskozásokon, amely este nyolc óráig tartott, csak a választói jog kérdésében sikerült egyértelmű megállapodásra jutni a pártoknak. Ebben a kérdésben a megállapodást már hir szerint fikszirozták is és egy-egy példányban az egyes pártok elnökének átadták. A véderőreform részleteire és a további eljárásra nézve holnap délelőtt a képviselőházban folytatják a tanácskozásokat.

A pártkörökben a párttagok izgatottan várták a megállapodásokat. Este nyolc óra felé jelentek meg a pártvezérek és értesítették a tagokat, hogy holnap lesz meg csak az értekezlet, egyben tudatták azt is, hogy a választói jog kérdésében a megállapodás létrejött és részletesen ismertették ezt.

A béke alapja.

Az a választójogi tervezet, amelyben az ellenzéki pártok megegyeztek, előjárójában az Apponyi-féle népoktatási törvényt, mint választójogos alapot érinti, majd pedig kijelenti, hogy

1. addig, míg ezek a népoktatási törvények egész terjedelmükben végrehajthatnak és megfelelő iskolák állíthatnak fel, a választói jogosultság tekintetében a következő elvek irányadók:

2. Választói joggal bír minden magyar honos férfi, aki magyar állampolgár tíz év óta, birtoka van, írni, olvasni tud, 24 éves, egy év óta helyben lakik.

3. Választói joggal bírnak mindazok, akik a mai választójogi listában benne vannak, mindaddig míg azon képesítésük megmarad, amelynek alapján a listába bele kerültek.

4. Választói joggal bírnak mindazok, akik legalább egy szobából és konyhából álló lakást bérelnek, illetve olyan lakást, amely hatósági szabályrendelet szerint 15 napra mondható fel.

5. Az írni olvasni tudás igazolása alól felmentetnek azok, akik munkásbetegségélyező pénztárnak két éven át 12 hónapig tagjai, azok, akik hat elemi osztályról szóló bizonyítványt tudnak felmutatni, továbbá az írni olvasni tudás igazolása alól fel vannak mentve azok a kereskedők és iparosok, akik iparigazolvánnyal bírnak.

6. A magyar nemzeti állam ellen való izgatóság első esetben tíz évig, második esetben végleg elvesztik aktív és passzív jogosultságukat.

7. A szavazás nagyközségenként és körjegyzőségenként történik, a képviselőjelölés legalább nyolc nappal a választás előtt ejtendő meg.

8. Kocsi-, fuvar-, élelmezési-, zászló-, jelvény-, toll-költségek eltörölendők.

9. A szavazás titkos. Kivételesen nyilvánosan történik a szavazás azokban a kerületekben, ahol 70% az írni olvasni tudók száma. 15.000-nél több lakossal bíró községekben titkos a szavazás.

10. A névjegyzék összeállítása és a választói eljárás tisztasága ellen vétők fogházzal büntetendők, amely nem változtatható át pénzbüntetésre. A bíráskodásra külön bíróság szervezendő.

11. Az első javaslattal kapcsolatban előterjesztendő a területek beosztásáról szóló javaslat.

12. A megyei törvényhatósági bizottságok választásánál a mostani törvény marad érvényben.

Andrássy álláspontja.

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* jelentése szerint *Andrássy Gyula* gróf tegnap délután közölte *Károlyi Mihály* lal, hogy az ellenzéki pártoknak a választói jog reformja tekintetében létrejött megállapodását elfogadja.

Öt kicsi nő.

(Pikáns akták az aradi járásbírószágon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

Nem szoktam irigyelni embertársaim földi gyönyörűségeit; nyugodt lélekkel törődöm bele, hogy véletlenül nem én születtem Szemere Miklósnak, vagy Festetics Tasziló herceg istállófiának, de közéleti becsületszavamra mondom, hogy ma a kaján és a sárka irigység fullánkja szuródott a szívemben. Ma délelőtt tizenegy óra harminckét percek szerettem volna az aradi büntetőjárásbírószágon egyik bírójának finom fehér bőrében fél órát eltölteni. Megmondom, miért vágytam erre a bőrcserére. Ma délelőtt, miután már letárgyalták „a maga vén tehén, — a hallja maga becsületrabló” cím alatt ismert és megunt becsületsértési pöröket, megjelent a büntetőjárásbírószágon öt kicsi nő. Öt darab álmot, öt év az életemből, öt — de mit fokoztam tovább: — öt csuda finom aradi leány.

A szóban és fehér bőrében levő bíró szobájába léptek és könyörgő hangon szóltak. A szemük azonban többet mondott, mint rózsaszírom ajkuk:

— Tekintetes bíró ur, legyen szíves és küldje ki az irnokát és hallgasson meg bennünket tanuk nélkül és ha meghallgatott és megismerte panaszunkat, tegyen igazságot és büntesse meg az ellenségünket.

A bíró eleget tett a csuda finom nőknek. Kiküldte a szolgát, az irnokot, a legyeket és egyedül maradt a hölgyekkel. Betette az ajtót, megtörölte győztes homlokát és — kinyitotta az ablakot. Működött a hármat... Aztán szólt:

— Halljuk a panaszukat.

A legzsebb kezdte:

— Egy rut teremtés ellen emelünk panaszt. Mind az öten.

Itt elhallgatott. A mellette álló folytatta:

— Borzasztó dolog történt velünk. Nem is tudjuk elmondani. Nagyon goromba. Ahoz Herceg Ferenc, vagy Beniczkyne Bajza Lenke irányára volna az ügyünk, hogy az illető felrugaszkodás nélkül elő tudnánk adni azokat a sértéseket, amiket velünk tett egy jó barátunk. Kérem, mink hatan nagyon jó barátunk voltunk. A hatodik nincs itt; hiszen azért vagyunk mi itt, mert ő nincs itt.

— Szóval ellene panaszkodnak — mondta a bíró és hangja reszketett, mint Kesztyer Károlyé a Karenin Annában.

— Igen, eltalálta bíró ur. Mink hatan már az iskolában olyan jó viszonyban voltunk, hogy a vajás kenyeret is megosztottuk egymással, sőt az egymás bűneit is mindig magunkra vállaltuk. A hatodik barátunk nagyon csunya leány, de mi azért szerettük őt. Amikor az iskolából kikerültünk, nem szakadt meg a barátság. A társaságokban elválhatatlanok voltunk. Az utóbbi időben ő megharagudott ránk. Pedig mi nem hántottuk. A haragnak az az oka, hogy azok a fiatal emberek, akikkel ő ismertette meg minket, sorra otthagyták a barátunkat és velünk foglalkoztak. Ő szellemes és bátor nő, tehát könnyebben tudott a fiatal emberekkel ismeretséget kötni; minthogy azonban mindnyájan találkoztunk naponta, azonnal meg kellett nekünk is ismerkedni az illető fiatal urakkal. És azok azután nem vele, hanem velünk foglalkoztak. Jézus látja lelkünket, mi nem horgásztuk el az ő udvarlóját, hanem azok önszántukból pártoltak hozzánk. Talán mert mi nem vagyunk — csunyak?

— Sőt, sőt — szaladt ki a szó az udvarias bíró száján, de aztán visszakapta és komolyan szólt: — Folytassa kérem...

— Hogy rövid legyek, gyorsan rátérek arra, hogy az utóbbi hónapokban az udvarlójunk nyilatkoztak előttünk. Szerelmet vallottak, mi a mamához utasítottuk őket, amiért azt a zárdában tanultuk és most mindnyájan az eljegyzés előtt állunk. És a jövőbeli vőlegényeink azok, akikkel a csunya barátunk ismertette meg minket, akikkel ő ismerkedett meg legelőször, valószínűleg nem azzal a szándékkal, hogy azok a mi vőlegényeink legyenek.

— Szóval a csunya barátunk ezért megharagudott, — sietette az igazságszolgáltatás órára a bőbeszédű hölgyeket.

— De mennyire.

— És összeszidta önöket?

— Dehogy.

És ekkor öt selyem ridikül ezüstös csattja pattant szét. A finom kis tarsolyok belsejéből durva kis képeslapok kerültek elő. A képes kártyákon ruhátlan nők és kevés ruhájú férfiak olyan helyzetben voltak, amilyen helyzetet egyetlen művelt család asztalán se találunk... Az asztalon semmi esetre...

— Ezeket tegnap kaptuk. Nincs ugyan aláírás rajtuk, de ismerjük a csunya barátunk írását. Ezt ő írta. Büntesse meg öt bíró ur.

A járásbíró átvette az inkriminált képes ábrázolatokat és felvette a jegyzőkönyvet. Mire ezekkel elkészült, olyan melege lett, hogy az ajtót is ki kellett nyitni. Pedig a hőmérőben a higany versenyt esett a Benoid-gyár papírjaival.

A lezúllott Operaház ujjászületése.

— A kormánybiztos intézkedései. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 30.

A budapesti Operánál uralkodó anarchia radikális megoldás előtt áll. A művész személyzet nagy részét elbocsátja Bánffy Miklós gróf kormánybiztos, aki az intézet vezetésével Hevesi Sándor dr.-t, a Nemzeti Színház főrendezőjét bizta meg.

Az Operaházat, mint értesülünk, holnap a vallás- és közoktatási miniszter rendeletileg, államhatóságilag fogja bezárni. Az intézkedés főleg azért történik, mert nagy átalakításra van szükség az épületben és a berendezésben. Ez a munka előreláthatóan két, talán harmadfél hónapnál is tovább tart. Az államhatósági bezárás is addig terjed, az előadásokat azonban minden valószínűség szerint csak még később lehet megkezdeni. A miniszteri rendeletet a hivatalos lap holnapi száma közli.

Bánffy Miklós gróf kormánybiztos' hivatalbalépését a művészi közvélemény örömmel fogadta. A kormánybiztos működése az első hetekben csupán arra szorítkozott, hogy pontosan bejárta a hivatalába, körülnézett, érdeklődött, de néma maradt, mint az Operaház szfinksze, nem szólt bele az ügyek intézésébe. Két héttel ezelőtt aztán minden átmenet nélkül nyugdíjba küldte Mészáros. Akkor a helyzet már tarthatatlan volt. Üres nézőtér előtt folytak az előadások, még a bérlet sem jártak be. A próbák csak azok jelentek meg, akiknek éppen az Andrássy-úton volt dolguk. Nem múlt el este, hogy valamelyik művész, betegség címén le ne mondott volna. A komolytalan és tragikomikus állapotot meg kellett szüntetni. Bánffy Miklós amikor Mészáros eljött, már megállapodott Zichy János vallás- és közoktatásiügyi miniszterrel az utód személyére. A kormánybiztos ezzel a proпозиcióval kereste fel a minisztert: *Egy évig nem kap igazgatót az Operaház.* Addig helyettes-igazgatói címmel és főrendezői hatáskörrel Hevesi Sándort, a Nemzeti Színház főrendezőjét hívják meg. Vele együttesen a kormánybiztos készíti elő az új Operaházat, mert a mai helyzet tarthatatlan. Gyökeresen kell reorganizálni. Tizenhat tag elbocsátása, technikai és adminisztratív erők kicserélése nélkül hozzá sem foghat a jövő szezon előkészítéséhez. A kormánybiztos garantálja, hogy ha tervét könyörtelenül keresztülviszi, úgy egy év múlva az Operaház újra az ország első műintézete lesz.

Ezekre kért és kapott felhatalmazást Bánffy Miklós. Az Operaházban természetesen valóságos pánikot keltett a kormánybiztos terveinek híre. Kiváló forrásból értesülünk arról, hogy a tizenhat

operaházi tag elbocsátása békés megegyezés alapján történik. Valóban szó volt arról, hogy a szerződések azon ismert paragrafusával élnek, amely szerint, ha a színházépületen négy hónapig eltartó átalakító munkát végeznek, úgy az összes szerződések hatályukat veszítik. A minisztériumban mégis megdöntötték a dolgot, magasabb szempontokból. Az operaháznak a király minden évben egy milliót juttat és így ő is gazdája a műintézetnek. Őfelsége pedig nem tűrné, hogy udvari színházának szerződött tagjait ily módon zavarják ki onnan, ahol évtizedekig több-kevesebb sikerrel működtek.

Beszélgetés az új igazgatóval.

Fővárosi tudósítónk ma délben felkereste Hevesi Sándort, a Nemzeti Színház főrendezőjét, aki új állásáról és jövőre tervezett terveiről így nyilatkozott:

— Kineveztetésem befejezett tény. E pillanatban természetesen programot nem adhatok. Mielőtt a jövő szezon művészi eseményeinek összeállításához fognánk, előttünk van az ujjászervezés nehéz munkája. Nekem, aki tizennégy hónap múlva érem el nyugdíjamat, nem bontják fel a Nemzeti Színházzal érvényben levő szerződésemet. A fizetésem a régi, csupán munkám arányában bizonyos pótlékot kaptam. Teljesen átérzem, milyen súlyos körülmények között bizattam meg az Operaház vezetésével. Már kinevezésem publikálása napján is látom, hogy sokan bizalmatlanul néznek működésem elé. Hogy nem vagyok zenei szakember? Hogy nem értek az operához? Hogy nem ismerem a dalműirodalmat? Szerénytelenség lenne, ha most kiállnék egyéni képességeimmel dicsőkedni. Annyit mégis ki kell jelentenem, hogy értek a zenéhez, külföldi utazásaimon mindig nagyon foglalkoztatott az opera-rendezés problémája, elsősorban játszó zongorán és hegedűn és végre azok előtt, akik ismernek, nem kell hangsúlyoznom, hogy a zenei irodalomban is jártas vagyok. Dolgozni akarok; dolgozni tudok. Ezt már ismételtelen bebizonyítottam.

Hevesi Sándor kinevezése a művészek körében is osztatlan örömet keltett. A Nemzeti Színházban természetesen sajnálják távozását, de viszont abban bizakodnak, hogy az Operaházban már senki sem segíthet és a főrendező visszatérül a Nemzeti Színházhoz. Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója arra a kérésre, hogy jelent-e valamely változást Hevesi távozására, nem-e töltik be az állását, így válaszolt:

— Hevesi Sándor helyére *semmi esetre sem kerül új ember.* A Nemzetiben minden marad a régiben, személyi változásokról szó sem lehet. Most zárjuk be az idei szezont, amely művészileg és anyagilag egyaránt kitűnő eredménnyel járt. A jövő szezonban klasszikus reprizekon kívül Molnár Ferencről, Móricz Zsigmondról, Birótról és Lengyeltől kapunk egészen biztosan darabot. Szóval, munka lesz és mi bírjuk a munkát.

Hevesi Sándor a szezon végeig a Nemzeti Színházban marad, csak akkor veszi át új munkakörét.

Elbocsátott művészek új balettkar.

A tisztogatás munkáját a múlt hét elején kezdte meg Bánffy Miklós gróf kormánybiztos. Eddig a következő tagoknak mondott fel hivatalosan:

Anthes György, Arányi Dávid, K. Balla Károly, Kornai Richárd, Mihályi Ferenc, K. Pichler Elemér, Székelyhídi Ferenc, Takács Mihály, Sz. Bárdossy Ilona, Berts Mimi, Valent Vilma, Bánó Irén, Hardy Helén és Sebeők Sári.

Ezek közül Takács, Anthes, Arányi és még néhányan annyira benne vannak a műsorban, hogy hirtelen elbocsátásuk még évek múlva is nagy zavarokat okozna. Bánffy Miklós tervbe vette a balettkar teljes átszervezését is. Évek óta

teljesen lejárt a balett az Operaházban. A balett alkonya pontosan összeesik azzal a dátummal, amikor Guerra Miklós balettmesternek sikerült Balogh Szidi prima-balerinát kiüldöznie. Már a jövő szezón elején új balettmester, a pétervári udvari operaház tagja jön helyére. Alszegehy Kálmán főrendező, aki most jubilált, nincs azok sorában, akiket meneszteni akarnak. Kitűnő, ambiciózus és munkabíró ember. Alszegehy csupán szabadságra megy, (tiz hónapra kért és kapott szabadságot!) de aztán visszatér és Hevesi Sándorral együtt dolgozik tovább.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Vendégjátékok az aradi színházban.

Az Új Színpad ma esti vendégjátékát telt ház nézte végig. A Hattyúvér került színre, ezuttal másodszor az aradi színpadon. Feszült — szinte nem várt — figyelemmel hallgatta a közönség végig Strindberg mesejátékát, amelynek finom szépségei, mély gondolatai mindenkit lekötöttek. Soha még előadás az aradi színpadon nem kellett olyan illuziót, mint a mai. S ez elsősorban a rendező Bárdos Arthur dr. érdeme. Nagy munkát végzett és tökéleteset. Kiterjeszkedett a legapróbb részletekig, rendezőzsenije mindenütt meglátszott. A szereplők közül elsősorban Simonyi Mária és Antalffy Sándor nevét kell említenünk. Alakításuk mélyen átgondolt, gondosan kidolgozott, de a többi szereplők is, Markovits Margit, Harmos Ilona, Nagy Margit, Pesti Kálmán, Harsányi, Darvas, valamennyien hozzájárultak az őszinte, nagy sikerhez. A darab végén a közönség — amely mintha egy gyönyörű álomból ébredt volna fel — oly lelkesen tapsolt, hogy a szereplőknek tiszta kellett a függöny előtt megjelenniük.

A második darab, Schnitzler Irodalom-jának sikere sem volt kisebb. Harmos Ilona, Antalffy és Gellért excelláltak a darabban, amelynek kitűnő ötletei folytonos derűtségben tartották a színházat. A szereplők bámulatosan egyszerű, diszkrét eszközökkel érték el a nagy hatást. Mindhármuk alakítása emlékezetes marad az aradi publikum számára, különösen azonban Antalffy Sándoré, akinek művészi játéka feledhetetlen volt. z. j.

* A kabaré bemutatója. A Nagy Endre kabaré tagjai holnap már megérkeznek Aradra s próbát tartanak, hogy a szombati első előadás a lehető legtökéletesebb legyen. Repertoárjuk igen gazdag. A műsoron ott szerepelnek az összes kuplák, dalok, blüettek, aktuális strólok, amelyek e szezónban sikert arattak. Kedves meglepetéssel szolgál azonban az aradi közönségnek a kabaré zenei vezetője, Nádor Mihály, aki bejelentette az igazgatóságnak, hogy négy legújabb szerzeményét itt szándékozik bemutatni. Az első est műsorát holnap tudatja az igazgatóság a publikummal, de annyi már közölhető, hogy több oldalról felhangzott kívánságra a műsoron szerepel az „Ajánlott levél” című blüett. A blüett verseit Gábor Andor írta, aki legtökéletesebb kupléíró, a zene pedig Nádor Mihály kiváló munkája. Maga a blüett egy ajánlott levél feladásának nehézségeit, keserveit mutatja be. A diszleteket a Nagy Endre kabaréból kölcsönözte az igazgatóság. A kerthelyiség teljesen átalakítva várja a kabaré megnyitását, tekintettel azonban az esős időjárásra, az igazgatóság átalakította a Központi Szálló nagy, szellőztethető, füstmentes éttermét is a kabaré céljaira. A színpadot az étterem oly pontján helyezték el, ahová bármely helyről kitűnően lehet látni. Paszpartukat és kedvezményes jegyeket még mindig lehet a kabaré titkárnál, Bruckner Lajos hírlapírónál előjegyezni. Holnap estétől kezdve a helyeket is le lehet foglalni.

* Az Új Színpad utolsó estje. Holnap, pénteken játszik utoljára a budapesti Új Színpad kitűnő művészgardája az aradi Nemzeti Színházban. Ezuttal csupa új darabot fog megismerni az aradi közönség. Színre kerül a nagy Strindberg kiválóan tipikus alkotása: „A halál küszöbén”, melyben Pesti Kálmán jut kiváló szerephez, kivéve Harmos Ilona, Nagy Margit, Antalffy Sándor játszanak kiváló szerepeket. Az est másik újdonsága Krudy Gyulának, a kiváló novellistának első színpadi műve, a „Kárpáti kaland”, melyet az Új Színpad vitt diadalra; a vidéken bolyongó fővárosi hírlapírót Antalffy Sándor játsza, a naiv falusi kisleányt Nagy Margit; a többi szerepekben is az Új Színpad legjobb erői lépnek fel: Harsányi Rezső, Gellért Lajos, Pesti Kálmán és Darvas Ernő. Végül Karinthy Frigyesnek egy pompás tréfáját mutatják be az aradi színház bucsuzó fővárosi vendégei, ennek „A férj irogat” a címe és szerepeit Gellért Lajos, Darvas Ernő és Harmos Ilona játsszák. Az előadás bérleten kívül, fél 8 órakor kezdődik; jegyek kaphatók a pénztárnál.

* A fekete álarcsok bandája. (Óriási detektívdráma az Apollóban.) Hogy mennyire letudják kötni a közönség érdeklődését a nagyszabású mesterien megkomponált detektívdrámák, lényesen dokumentálja az Apolló-színház mai premiérje. Délután fél hat órától késő este tizenegy óráig szünet nélkül, állandóan zsúfolt nézőtér előtt vetítette az Apolló-színház valóban szenzációs műsorát, amelynek kulja a „Sherlock Holmes és a fekete álarcsok bandája” című kétfelvonásos idegizgató detektívdráma. Ebben a képben érvényre jut a kinematográfia minden raffinált eszköze. Vonatok robognak, örült harcok zajlanak le az álarcs vonatrablók és Sherlock Holmes között, házak égnek, rendőrök hajszolnak embereket, szóval minden perenek megvan a maga izgalmas fordulata, amely a néző érdeklődését mindvégig felcsigázza. A nagyszabású detektívdrámán kívül egy a maga nemében páratlanul álló amerikai dráma: „Egy éj a vadonban” című kép teszi enlékezetessé az Apolló új műsorát. Ebben a képben élő vadállatokat használt fel a filmgyár a cselekmény feldolgozásához. Ezeknek a szenzációs képeknek a vetítése is pompásan érvényesül, mert az Apolló színház felszerelte az új modern vetítő-gépet, amely a legélesebben és a legtisztábban adja vissza a felvételeket s az új géppel a vetítés a szemet sem bántja. A szenzációs új műsor még pénteken és szombaton kerül bemutatásra.

* Keserű szívek. A Hunia magyar filmgyár második alkotása, a Keserű szívek június 1., 2. és 3. án kerül bemutatásra az Apolló-színházban. A pompás darabban Vendrey játsza a főszerepet.

* Anatole France: a Pinquinek szigete, már kapható 1 kor. 90 fillér Juhász és Társasánál

* A budapesti királydíj. (Eredeti felvétel az Urániában.) Ami a bécsieknek a Derby, Budapestnek a Királydíj. A legnagyobb sportesemény, mely megmozgatja ennek a világvárosnak apraját nagyját és egy napra Londont csinál Budapestből. Hatalmas kocsiáradat tart a löverseny-tér felé. A legutolsó párisi divat minden kreációja ott pompázik a tribünökön. Százezer ember lesi, hogy kiviszi el a töméntelen kincset, amivel a győztes lovat honorálják. A káprázatos Királydíj nap mind ott pereg le az Uránia vásznán. Fél órán át gyönyörködünk a felejthetetlen képben, mely a legsikerültebb mozgófénykép felvétel, amit idáig Pesten produkáltak. Az Uránia fényes műsorán hatalmas sikere van még a remek Gaumont újságnak. A szép az élet anyós nélkül című amerikai bohózatnak, melyet zajosan megtapsolt a közönség és a széttört medáljon című nagy hatású drámának. 175

* Keserű szerelem. A Vígyszínház új filmje szombaton kerül bemutatásra az Urániában. Az Egy csók történetében, melyet ugyancsak az Uránia mutatott be elsőnek, láttuk, hogy a Vígyszínház jeles művészei ép úgy diadalmaskodnak a mozi művészetben, mint a színpadon. Ez az új kép egy felséges bohózat, melyben ismét Vendrey ezé az elragadó művésze a főszerep. Olyan kacagás fogja kiseríteni Vendrey mókáit, amely mellett a Pali sikere csak szolid derű számba megy. A nagy érdekességű darabot szombat, vasárnap és hétfőn adja elő az Uránia. 175

Erkölcstelen

a plátói szerelem.

— A bécsi legfelsőbb törvényszék szenzációs ítélete. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, május 30.

Páratlanul álló ügyben hozott liberális és energikus határozatot a bécsi legfelsőbb bíróság mai felebbviteli tárgyalásai során. Emingham Henrik philadelphiai származású kattowitzi gyáros ellen indított évi tizenhatezer korona nőtartásért polgári keresetet elvált felesége Madison Eveline. Mindennap akad ilyen kereset a bíróság előtt tiz is, husz is, de az Emingham pár esetében rendkívüli körülményekre vetett világosságot a tárgyalás.

A kereset és azt megelőző válópör aktaiból megállapították, hogy Eminghamék 1909-ig, amikor is elváltak, házasságkötésük napjától kezdve kerek tizennégy esztendőn keresztül csak formális házasságban éltek.

Az osztrák állampolgárrá lett gyáros tizenégy esztendeig beerte azzal, hogy csak tisztességtől távolról vágyakozzék arra az ígért földjére, ahová pap és anyakönyves, a vallás szavával és a házassági törvény rendelkezésével, engedélyezte neki az évezredek óta hagyományos utat. A mi ellen azonban az egyházi fórumnak és a világi hatóságnak már nem volt kifogása, az elé a fiatal asszony tornyosította az akadályokat. A szép asszony a fanatizmus makacsságával ragaszkodott, hogy csak névlegesen legyen asszony...

Tizennégy esztendeig a férj el bírta viselni, hogy feleségének soha pirossá ki nem gyuló fehérsége beteggé lázítsa az ő idegeit. A tizenegyedik esztendő végén tudta csak véglegesen fölismerni ferde helyzetét és ekkor a klastromi házasságból hatalmas ugrással kiszökött. 1909-ben elköltözött Kattowitzból Bécsbe, s azonnal minden anyagi támogatást megtagadott feleségétől.

— Ön nem akart a feleségem lenni teljesen és valóságosan — írta az elhagyott asszonynak — most pedig én nem akarom önt valósággal ellátni anyagiakkal. Ön nem volt hiva az anyagi házaséletnek, én nem vagyok hiva az anyagi támogatásnak. Tizennégy évig élttem ön mellett, most tegyen ön is kísérletet ezzel az élettel.

Eminghamné ezután válópert indított férje ellen és tizenhatezer korona évi tartásdíjat követelt a gyárostól. A tárgyalások során az asszony azt hangoztatta, hogy még a házasságkötés előtt abban állapodott meg vőlegényével, hogy házasságuk a szerelmi platonizmus fehéren ragyogó példája lesz. A vágytalan barátságnak oly fényes gályáján fognak merengeni, amely sohasem száll le a beteljesülés révébe.

A férj kétségbeesetten tagadta a hígverő kötetést. Az alsóbíróságok az asszonynak hittek és az állítólagos megállapodást kötelezőnek is hiteltesítették. Ugy érveltek, hogy a mikor a házasság felek kölcsönös platonizmusban egyeztek meg, a feleségét elhagyó férjnek nincs joga arra, hogy a miért felesége ragaszkodott a platonizmushoz, megvonja tőle a tartást.

A legfelső bíróság azonban erős és emberi gondolkodással széjjeltépte az alsóbíróságok ítéleteit. Megengedte ugyan, hogy a házasság felek között létrejött oly megállapodás, amely a férjet eltűnttől, hogy a legszebb mámor ősi diszhintóján feleségével együtt vágtszon egyazon ödvösség felé. De ha létrejött is ilyen kötés, mindenképen semmis, nem kötelezi a férjet semmire sem, mert erkölcstelen kötés.

A szegedi bankbotrány halottja.

— Öngyilkos honvédezredes. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szeged, május 30.

A Szegedi Gazdasági és Iparbanknál történt vétkes visszaélések felett ma ítéletet mondott ennek a bukásba rohanó pénztárostól egyik leg-erősebb támasza — a volt pénztárosa, Podlussányi Gyula nyugalmazott honvédezredes, aki a bűnös manipulációkból, okvetlenül elkövetkező szegényből nem kért részt. Agyonlőtte magát a tisztességben megőszült katonának, miután teljesen koldussá tették Fényes Marcell és társai. Az ő keze tiszta volt, az intézet pénztárában, melyet ő vezetett, rend van. A nevéhez mocok nem tapad.

Ma délután óriási szenzációként futott végig a városban az a hír, hogy Podlussányi Gyula nyugalmazott honvéd ezredes, a Szegedi Gazdasági és Iparbank igazgatósági tagja és pénztárosa lakásán föbe lötte magát.

Az öngyilkosság részleteiről tudósítónk a következőket jelenti:

Skakáll József dr. rendőrkapitány ma délelőtt kihallgatta Podlussányi Gyula nyugalmazott honvéd ezredes, a bank igazgatósági tagját és pénztárosát és megkérdezte tőle, hogy mit tud a bankban előfordult szabálytalanságokról. Podlussányi előadta, hogy semmiféle szabálytalanságot nem vett észre, mert ha akármi legkisebb szabálytalanságot látott volna, rögtön jelentést tett volna róla. Egy izben szóba került az igazgatóság előtt Jatkovitsnak nyújtott nagy hitel, Dragosi Kristóf a váltóosztály főnöke azonban megnyugtatta az igazgatóságot.

Podlussányi a rendőrségnél történt kihallgatása után hazament a Szentháromság-utca 65. szám alatt levő lakására megebedelt, bement a fürdő szobába levetkőzött és homlokra lötte magát. A golyó keresztülfurta a koponyacsontot és Podlussányi nyomban meghalt. Ferencz Mátyás rendőrkapitány Andrássy Ferenc kerületi orvossal rögtön megjelent az öngyilkosság színhelyén és konstatálták a halál beálltát.

Podlussányi Gyula egész vagyonát a bank részvényeibe fektette és egyszersmind érdekelve volt, mint igazgatósági tag abban a szindikátusban, amely a múlt évben a tőkeemelésért garanciát vállalt. Podlussányi nővérének Lieszkovszkyné Podlussányi Irmának a vagyonát szintén a bankban helyezte el akkor már, amikor a bank válságban volt. Podlussányi tegnap beszélt feleségével a bank válságáról és elmondotta neki, hogy teljesen tönkre mentek.

— Mindenünk elveszett! Koldusok vagyunk! mondotta szomorúan nejének és azóta folyton az öngyilkosságról beszélt. Podlussányi rendkívül önzertelen ember volt és nem tudta tönkrementétől elni. A pénztárt megvizsgálták, de ott mindent teljesen rendben találtak.

Podlussányit felesége, leánya és ennek férje, aki a tétényi villanyos telep tisztviselője, gyászolja. Az ezredes holnap katonai pompával temetik el.

Szegedről jelenti tudósítónk: A Gazdasági- és Iparbank helyzete — szakértők véleménye szerint — ez:

A váltótárca 4,513.538 K. 45 fil.

Ebből visszleszámitolva 2,861.564 K. 18 fil.

Ez a visszleszámitolt anyag már nem a banké, hanem a visszleszámitoló bankoké. Maradt a bank agyona:

Saját váltótárca 1,651.974 K. 25 fil.

Folyószámlahitel 707.523 K. 16 fil.

Értékpapírkészlet 220.000 K. — fil.

Vagyis a bank agyona 2,579.497 K. 41 fil. volna, föltéve, ha minden követelés jó volna

és ha a visszleszámitolt váltókatis mind beváltják és nem állanak elő e réven is új követelések.

A vagyonként szereplő 2,579.497 korona 41 fillérrel szemben

betét 1,537.089 K. 56 fil.

részvénytőke 1.000.000 K. — fil.

Összes követelés 2,537.089 K. 56 fil.

Már most a váltótárca és folyószámlakövetelés 50 százaléka rossz, ami a 2,579.497 korona 41 fillér vagyont 1,289.748 korona 71 fillérre devalválja. Ez az összeg áll majd fődötzetül az 1,537.089 korona 56 fillér betétállománynak, úgy hogy a részvénytőkén kívül elvesz az igazgatóságnak és felügyelő bizottság tagjainak mintegy 320.000 korona betétje is.

A 220.000 korona értékpapíralomány fele okvetlenül rámeleg a felmerülő költségekre.

A torontáli özönviz.

— Elpusztult községek. — Tizenötmillió korona kár. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagybecskerek, május 30.

A vizár, mint már jelentettük, elöntötte Csebza és Macedónia községeket egész határukkal együtt. Az árviz Csebza községet egészen elpusztította s Macedóniát teljesen elöntötte. Ötvenezer hold viz alatt van minden termésével együtt, úgy, hogy mintegy tizenöt millió korona kárt okozott az árvizkatasztrófa. A borzalmas katasztrófát, a minő még alig érte Torontálvármegyét, alig lehet tollal leírni s csak hozzávetőleges képét nyújthatjuk a pusztulásnak. A vármegye vezetősége a legnagyobb önfeláldozással intézi a mentési akciót s Jankó Ágoston udvari tanácsos, alispán maga személyesen vett részt a mentésben, csónakon járva a rohanó árban s az embereket maga helyezte biztonságba.

Legnagyobb a pusztulás Csebza községben. Itt történvén a gátszakadás, a rohanó vizár iszonyu erővel rontott a falura s mindent valósággal elsöpört. Egymásután döntötte le a házakat s délutánra már az egész falu rombadólt.

A viz, amely a községben két-három méter magas, az összes épületeket rombadöntötte, úgy, hogy mindössze tíz téglából épült ház jelzi, hogy itt valaha község volt. A házak romjai is mind viz alatt vannak s amerre a szem ellát, tenger vizet látni. Az árviz elől éjszaka sokan nem menekültek el idejekorán s ezeket az összeomló házak maguk alá temették, úgy, hogy a község lakói közül valószínűleg számosan odavesztek. Hogy hány emberélet pusztult el, azt csak akkor lehet megállapítani, ha a viz eltakarodik s a romokat felkutatják. A megmenekült nép részben Gyülvészen, részben a töltésen tanyázik s itt látja el őket ideiglenesen a hatóság élelmiszerekkel. Ugyancsak teljesen víz alá került a közeli Macedónia község is. A község valóságos tenger közepén áll, csak a Nikolics-téle kastély és ennek kis környéke emelkedik ki a vízből, a többi házak pedig mintegy két méter magas vízbe állanak. Itt is sok ház összedőlt s a többi épületek csak azért tartják meg eddig magukat, mert a vizár csöndesebb s így nem olyan romboló hatása. A község lakossága megmentett holmijai-val, háziállataival együtt a Nikolics kastély udvarára menekült s itt tanyázik, Nikolics Mihály báró védelme alatt, aki szintén otthon van és segíti az árvizsújtotta népet. A borzalmas pusztulás Csebzanál mindenkit megdöbbentett, úgy, hogy a mentési akció nehezen indult meg. Az ár oly rohamos és örvénylő volt, hogy az emberek nem mertek a hiányosan fölszerelt csónakokba szállani. Csak akkor indult meg nagyobb erővel a mentés, amikor Jankó Ágoston alispán Temesvárnak kerülve, délután megérkezett Csebzára. Az alispán

rögtön csónakba szállt s élete veszélyeztetésével indult a rohanó árban a község felé, hogy az összedőlt házak tetején, kazlakon, romokon kapaszkodó kétségbeesett embereket megmentse.

Harminc embert mentett ki az alispán így az árvizből, katonákkal, csendőrökkel, akik szintén vele mentek a rohanó árba. Idegrázó jelenetek folytak le eközben. Egy öreg házaspár félig rombadólt kotárkán gubbasztva, nem akart menekülni.

— Odaveszett mindenünk, elpusztult a házunk, öregek vagyunk, mi is itt akarunk veszni, — siránkoztak az öregek s csak erőszakkal lehetett őket a csónakba hureolni.

Itt-ott uszó holttesteket, állati hullákat lehetett látni, de oly erővel hullámozott a vizár, hogy csak az élő emberek megmentésére lehetett gondolni s ezeket sikerült is az alispánnak a csendőrökkel s a többi mentőkkel biztonságba helyezni. Csebzáról azután az alispán, nem törődve a rohanó ár veszedelmével, csónakon Macedónia községhez ment, ahová néhány órai evezéssel lehetett eljutni. A vizár természetesen nemcsak a községet, hanem egész határukat elöntötte. Nemcsak házakat döntött romba, de az egész évi termést elpusztította. Rengeteg a kár. Ma még ki se lehet számítani, de a szakértők a rombadöntött házakkal és az elpusztult terméssel együtt a kárt mintegy tizenötmillió koronára becsülik. A lakosság a legkétségbeesettebb helyzetben van s szomorú jövő elé néz. A segélyakció teljes erővel megindult s a pillanatnyi nyomortól meg van óva a nép.

Nagy veszedelem fenyegette az éjjel Nezsény községet is, ahol a töltésen keresztül szintén szivárogni kezdett a viz. Itt azonban megfeszített erővel sikerült a töltést megerősíteni, úgy, hogy a község elkerülhette az árvizet. Nagyobb a veszedelem azonban Kanakon.

Itt a megáradt Berzava ostromolja a töltést s jelentős érkezett, hogy a közérő megfeszített erővel sem képes buszonnégy óráig a töltést védeni. A községből segítséget kértek. Az alispán táviratilag megkereste a hadtestparancsnokságot, hogy küldjön egy zászlóalj utaszt Kanakra a töltés védelmére, annál is inkább, mert ha itt az ár elönti a községet, elviszi a vasuti hidat is. Rudnán sikerült a védekezés s itt a veszedelem legalább egyelőre megszűnt.

A Maros áradása.

A marosmenti községeket még mindig nagy veszély fenyegeti. A Maros egyre nő s néhány helyen már csak pár centiméter hiányzik attól, hogy a folyó átlépve medrét elöntse a községet. Tótvárad határa víz alatt áll, a termés teljesen odaveszett s a kár igen nagy. A Maros egyre nő, de a községet nem fenyegeti veszedelem, mert a gátak magasak. Radna határát is elöntötte a viz, a községhez azonban nem férhet. Annál nagyobb a veszedelem Lippán, ahol mindössze két centimétert kell áradnia a viznek, hogy a várost elöntse. Közvetlen veszély fenyegeti a Marospart sort és a Lipoca-utcát, ahol a kórház áll. A kórház ugyan magasan fekszik s alapítvány is erős, úgy, hogy veszély nem fenyegeti, az utca többi házainak lakói azonban éjjel-nappal készen állnak a kiköltözésre. Valószínű, hogy a két utca lakóit holnap kilakoltatja a hatóság. Solymos község határa szintén víz alatt áll.

Aradon a mai napon 12 centiméterrel 220 centiméterre nőtt a viz. A vizállás már rég nem volt ily magas, de a várost egyáltalán nem fenyegeti veszély.

Kiöntött a Duna Óbudán.

Budapestről jelenti: A Duna napról-napra veszedelmesebben árad és már Óbudán a Filatori gátnál ki is lépett medréből. A medréből kilépett folyó elárasztotta a Szerűskert, Zab és Buza-

utcaikat és elborította a mezőséget. Az előjáróság megtette a legszélesebb körű óvintézkedéseket. Nagyobb veszedelem eikerülése céljából az elárasztott utcák lakosságát kilakoltatták.

HIREK.

Tisza István gróf a budapesti zavar- gás áldozataiért.

— *Segélyek az agyonlöttek rokonainak.* —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 30.

A Ház tegnapi ülésén Jármy István azt indítványozta, hogy a Ház tagjai az utcai zavargás áldozatai számára fejenként 100—100 koronát adjanak. Tisza István gróf javaslatára akkor úgy döntött a képviselőház, hogy ezzel a kérdéssel pártközi bizottság foglalkozzék. A bizottság, amelynek a munkapárt részéről Vojnits István és Ghillány Imre báró, a Kossuth párt részéről Bizony Ákos, a néppártból Zboray Miklós és a Justh-pártból Csúha István voltak a tagjai, ma össze is ült és abban állapodott meg, hogy a képviselők mindegyike 40—40 koronát adjon, amelynek fele a zavargások áldozatainak, másik fele pedig az orkán pusztította vidékek népének jut.

Tisza István gróf a képviselőház elnöke tegnap délután kétezeröttszáz koronát küldött át a főkapitánynak azzal a kéréssel, hogy ezt az összeget a huszonharmadiki zavargás alkalmával elhalt emberek hátramaradottai között egyenlő arányban ossza szét. A főkapitány ennek a kérésnek eleget téve, ma délelőtt az elhalt Gallis Ignác gyári munkás özvegyének, Hattyina Sándor napszámos anyjának, Ritter József lovasrendőr özvegyének, Rosta Gyula utcaseprő atyjának egyenként ötszázöttszáz koronát adott át, ötszáz koronát pedig Kohn Kristóf Djalalah (aki eddig Holub Kristóf néven szerepelt) építőmunkás, bolgár alattvaló Bulgáriában élő özvegyének való kézbesítés végett Spassz Konstantinovits budapesti főkonzulnak küldött át.

Frey Kálmán tőzsde tanácsos Ritter József özvegye részére a budapesti áru- és értéktőzsde tagjai között ezer koronát gyűjtött, özvegy Tisza Kálmánné ötszáz koronát, a Pester Lloyd kiadóhivatala kétszázharminc koronát adott át a rendőrségnek, hogy Ritter József özvegyéhez juttassák el. A rendőrfogalmazói kar a koszorúgyűjtésből fennmaradó összeget, amely száznyolcvanhárom koronát tesz ki, ugyancsak Ritter József özvegyének adta át.

Az eddig befolyt adományok összege 14,251 korona. Ebből Ritter özvegyének 8151 koronát, a Váci-úton lelt bolgár építőmunkás özvegyének kétezer koronát, a többi elhalt és megsebesült ember hozzátartozóinak 4050 koronát adták át, a rendőrelégység nyugdíjpótló intézetének pedig ötven koronát küldöttek.

— **A kumberlandi herceg a közös hadsereg tisztje.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a kumberlandi hercegnek egyetlen élő fia Ernő Ágost herceg a legközelebbi időben szüleinek határozott kívánságára kilép a bajor hadseregbe és hogy szülei közelében maradhasson az osztrák-magyar hadsereg kötelékébe lép be és vagy Alsó, vagy Felső Ausztriában állomásozó ezredek egyikébe veteti fel magát.

— **Változás a tábornoki karban.** Mint beavatott katonai helyről értesülünk befejezett dolognak tekinthető, hogy a gráci harmadik hadtest parancsnoka Leitner Ernő báró tábornok nagy meg a nagyhadgyakorlatok előtt véglegesen nyugalomba vonul. Utódjául első sorban a brünni hadosztály parancsnokát Zwiensstamm-Meisner Ottó altábornagyot emlegetik, aki már a hadgyakorlatok megkezdése előtt elfoglalja hadtestparancsnoki és vezénylő tábornoki állását Grácban.

— **Apponyi Albert hatvanhét éves.** Budapestről jelentik: Ma este a Bratiszlában Apponyi Albert tiszteletére, születésnapja alkalmából bankett volt, amelyen lelkesen ünnepelték.

— **Titkos tanácsosok esküje.** Bécsből jelentik, hogy a király kezébe ma délelőtt a következő új titkos tanácsosok tették az esküt: Csernoch dr. kalocsai érsek, Schwartz báró krajnai tartományi elnök, Minorelli-Fritzgerald Sándor gyalogsági tábornok, nagysötétági Hoffmann Hugó altábornok, Dankl altábornagy, hadtestparancsnok és Kathrein báró tiroli tartományi főnök. Az eskütelés után az új titkos tanácsosokat ő felsége egyenként külön kihallgatáson fogadta.

— **Eihunyt aviatikus.** Newyorkból jelentik: A tifuszban megbetegedett Wilburn Wright aviatikus állapota tegnap hirtelen válságosra fordult és ma délután meghalt.

— **Megkorbácsolt zászlós.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kinos affér történt ma délelőtt a Fehérvári-ut 15. szám alatt. Egy sárga kosztümbe öltözött, elegáns nő korbácsal támadt rá P. J. zászlósra. Több ütést ért a megriadt fiatalemberre, aki nem volt uniformisban. A botrányra nagy csődület támadt. Jött a rendőr, aki megállapította, hogy a harcias asszony Csermák Mariska magánzó. Az esethez tanuul vitte magával egyik fiatal barátját, akinek annyi szerepe volt az affér előzményeiben, hogy a zászlós előtt nyilatkozott sértőleg a kutyakorbácsos nőről.

— **Szöknek az olasz katonák.** Bregenzből érkezett távirat jelenti, hogy a sveici szövetséges államok tiltakozásukat jelentették be azért, mert az utóbbi időben Olaszországból Ausztrián keresztül észrevel érkeznek Schweizba az olasz katonaszökevények. Schweiz jelenleg ugyszólván megtelt olasz katonai szökevényekkel, ami által a schweizi polgárok tulajdon és személyes biztonsága erős veszélyben forog. A hatóságok ennél fogva ezentúl a legnagyobb eréllyel fognak eljárni és az olasz katonaszökevények minden néven nevezendő büntetést a legszigorubbán fogják megtorolni.

— **Az autobus felügyelő-bizottság** ma délután ülést tartott, melyen folyó ügyeket intézett el. Az igazgatót felhatalmazták tíz waggon benzín vételére.

— **Akit rablógyilkosnak néztek.** Mai lapunkban írunk róla, hogy az aradmegyei Szemlak községben a csendőrség letartóztatta Kuzman Tivadar 21 éves budapesti gyári munkást, aki a szüleinél volt látogatóban. Ami már tegnap is valószínűnek látszott, ma kétségtelenné vált: a fiatalember teljesen ártatlan. A budapesti rendőrség távirata alapján Kuzmant ma szabadon engedték és el is utazott Szemlakról.

— **Milliók a kályhacsőben.** Würzburgból jelentik: Evek óta igen nagy szegénységben él itt egy Loz nevű ember. Az egész város ismerte furcsa líguráját, különcökét szokásait. A legnagyobb furcsaság azonban most derült ki róla, amikor meghalt. A napokban fejezte be sajátágos életét, s ez alkalmából lakásának takarítása közben szédületesen nagy vagyonra bukkantak. Egy kályhacsőben egy millió márká értékű papír s negyedmillió márká készpénz húzódott meg, amelyre a kincstár tette rá a kezét. A titokban dúsgazdag férfiú negyven évvel ezelőtt adómentességért folyamodott, szegénység címén, meg is kapta. A kincstár ezek után bő kárpótláshoz jut eddigi veszteségeiért.

— **Aradi építészek sikere.** Kolozsvári munkáslakás építő egyesület tervpályázatot írt ki, egy és kétszobás munkásházak tervpályázatára, melyre az ország minden részéből mintegy 85 tervmű érkezett be; a bizottság a bírálatnál Steiner Jenő és Molnár József aradi építészek terveit harmadik díjjal tüntette ki.

— **A vashidak átvétele.** A kiküldött bizottság ma felülvizsgálta a vashidak építéskor az érdekeltek részéről kikötött feltételek szem előtt tartása mellett a munkálatokat és úgy találta, hogy eltérések nem történtek, minden ohaj teljesült. A város a kormány képviselőjében megjelent Beke József miniszteri tanácsos tiszteletére ma délelőtt a Központi szállodában ebédet adott.

— **Százitkenkét éves ember halála.** Szokatlanul magas életkort ért meg az aradmegyei Bogyafalva községben lakó Butár Mihály, aki tegnapelőtt 112 éves korában halt meg. Az öreg román földesgazda vagyonos ember volt; egészen a legutolsó hétig megtartotta szellemi és fizikai frissességét. E hó 16-án lefeküdt az ágyba és 57 éves unokájának, aki különben egyetlen élő rokona panaszkodott, hogy nagyon fáradtnak érzte magát. Az öreg Butár azonban többet nem kelt föl az ágyból, hanem végelgyengülésben meghalt. Az aggyastyan sokat járt Aradon is, nagy passzióval foglalkozott a gyümölcsfa nemesítéssel és gyümölcstermesztéssel s Aradra sürűn hozott gyümölcsöt eladás végett. Bogyafalva község az ő fáradhatatlan munkásságának köszönheti, hogy a határ telve van a legnemesebb fajú gyümölcsfakkal és a község lakosságának jó megélhetést biztosít az ezzel való foglalkozás.

— **Megszólt néma.** Az Andrassy-téren posztoló rendőr ma délelőtt egy 32 éves fiatal embert állított Szathmáry Béla dr. rendőrbíró elé, mert koldulásra érte. Elég jól jövedelmezett az a foglalkozás, mert a beteges külsejű ember a szálnalmat azzal fokozta, hogy némának mutatkozott. Akkor a bíró kérdőre vonta, egy papírszeletra írva adta meg a feleletet, mely szerint a fővárosban egy gyárban robbanás történt és ott vészt a beszélő képessége. A gyárat kártérítésért perli, Polonyi Géza az ügyvédje. A rendőrségen a kolduló néma már elvesztették a hitelüket és a legtöbb esetben sikerült őket megszólalásra bírni. Nem akarják elárulni azt a csodagyógyszert, amellyel ezt az operációt végre hajtják, a tény azonban az, hogy a ma előállított koldus is hirtelen megszólt egy önteledd pillanatában. S mikor észrevette a tévedését, a földre vetette magát, hánykolódott és most már szivbajt szimulált. Ez sem használt, mert Szathmáry dr. csak kivaltatta, hogy Sima Istvánnak hívják és könyöradomány gyűjtő. Találtak nála előre elkészített papírszeleteket, melyeken megható szavakkal mondja el a fentebb megírt hazug történetet. Ot napi elzárásra ítélte őt a bíró, a rendőrség pedig megkeresi a budapesti hűnügyi nyilvántartót, hogy Sima múltjára vonatkozó adatokat beszeresse.

— **Kedvezmény sószállításra.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítés szerint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az őszi tömegforgalom alkalmával beállható kocsihány enyhítésére s illetve a sőtáncnak elejét veendő, a f. évi június hó 1-től folyó évi augusztus hó 15-ig terjedő időben szállítandó s bérmentethetlennel feladásra kerülő soküdeményekre a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg a következő díjkezdőményt engedélyezte: a) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10000 kg.-ért való díjlesztés mellett az V—b) kivétel díjzabásnak 10 (tíz) százalékkal rövidített díjtételeit, b) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 15000 kg. ért való díjlesztés mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjból kocsihány-nálási jutalek fejében kocsinkint három korona engedélyt. Ez intézkedésnek az a célja, hogy az érdekeltség őszi sószállításának augusztus hó 15-ig való elszállítására ösztönöztesse.

— **Kézrekerült tolvajbanda.** Kétegyházán és az aradmegyei Eleken az utóbbi időben sürűn fordultak elő a kisebb-nagyobb tolvajások és betörések. A csendőrség végre is megunt a tolvajbanda garázdálkodását, erélyesen nekilátott a tettesek kinyomozásához és rövid idő alatt letartóztatta Mokán Demetert, aki szegény ember léte nagyon feltűnően költekezett. Mokán bevallotta a lopásokat és cimboráit is elárulta, aminek alapján a csendőrség letartóztatta Gross Tivadar, Rotár Péter, Gross János és Kohányi István kétegyházai és eleki embereket, akik bevallották a terükre rótt bűncselekményeket. Ugyancsak letartóztatták még Kucsera József eleki baromfikereskedőt, aki a bandának az orgazdája volt. Az eljárást valamennyi ellen megindították.

— **Aratási szabadság.** Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben megengedi, hogy az aratási munkákra a közös hadseregbeli katonák három hétig szabadsághozhatók. Akik ezen szabadságidőt igénybe akarják venni, rapporton kötelesek kérelmüket előterjeszteni, amit a lehetőség szerint teljesíteni is fognak.

— **Kipusztult család.** Néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk lapunkban arról a tragikus katasztrófáról, amely Wild Róbert brassói csendőr törzsrörmestert érte. A szerencsétlen ember egy héten vesztette el fiatal feleségét és három kis gyereket. Alig csillapodtak kissé a sorsüldözött ember fájdalmai, midőn most a napokban újabb csapás érte. Pünkösd héttől *elvesztette a még életben maradt két gyermekét is.* Az egyik a hat éves Dezsőke a brassói kórházban halt meg, a másik a 10 éves Aranka Derestyében hunyt el majdnem ugyanabban az órában, amelyben kis öccse tért meg övéhez. A mélyen sujtott ember iránt általános a részvétel.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst** ékszerek, ezüstneműk, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél* Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Köszönetnyilvánítás.** Megboldogult Polgár Izidor ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Szemző Ármán ur 10 koronát juttatott el az Arad és vidéke kereskedelmi utazók és ügynökök egyesülete részére, melyhez Szemző Ármán 3, Fekete Jakab 2, Herceg Márton 5 és Halmos Dezső 2 koronával járultak hozzá. Ezen adományért ezután is halás köszönetet fejezi ki az egyesület elnöke. — Boldogult Szemes Samu ravatalára szánt koszorumegeváltása fejében *Mittler* Izidor dr. és neje, *Pálmai* Lajos dr. 20—20 koronát, *Mairovitz* Emil és neje, *Ehrenwald* Vilmos és neje (Lippa) 10—10 koronát adományozott az izr. népkonyháknak. *Vojtek és Weisz* cég hét korona és 98 fillért adományozott az izr. nőegyletnek. Ezen nemesszivű adományokért ez uton mondunkbelső köszönetet. Az elnökség.

— **Megsértült gyermek.** *Horváth* Mihály Erdélyi-ut 71. számú házban lakó vasuti altsz. neje ma reggel az éléskamrába ment. Másfél éves György nevű fia utána sompolygott és ott feldöntött egy befőttes üveget, melyben lugköldöt volt, abba belemártotta az ujjait, majd pedig a szájába vette azokat és súlyos égési sebeket szenvedett. Az anya ellen megindult az eljárás.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

— **Női zenekar a Fehér Keresztben.** Folyó évi június hó 1-én — mint már említettük, — egy elsőrendű bécsi női zenekar kezd meg hosszabb ideig tartó hangversenyét, mely körülményre előre felhívjuk a zenekedvelő közönség b. figyelmét. 3724

— **Elveszett egy fehér vágott farku foxterrier** kutya a hátán fekete foltal, „Loki” névre hallgat. Megtaláló kéretik *Szászny Ottó* hadnagynak (Ujarad), átadni, ahol illő jutalomban részesül.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 30-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Németh Ödön bányavezetőnek Erzsébet nevű leánya. Imre Dániel motorvezetőnek Erzsébet nevű leánya. Nagy Ferenc kocsirendezőnek Lajos nevű fia. Papp Pál bérnesnek János nevű fia. *Meghalt:* Krizsán Gergely 5 hónapos fia. Szemes Samu 53 éves kereskedő. Yorcán Mihály 60 éves napszámos. *Házasságot kötött:* Konsiczki Gyula pénzügyigazgatósági irnok Tóvölgyi Vilmával.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

— **Eredeti japánrizsfüggöny** darabja 10 okrona, kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Pünkösdünnepre.** *Imakönyvek* igen nagy választékban leszállított árban kaphatók *Ingusz I. és Fianál* Weitzer-utca.

— **Elsőrendűnek bizonyult ékszerek.** *Waldmann I.* ékszerműves gyártmányait legutányosabban árusítja és készíti. Cégét a nagyközönség szíves pártfogásába ajánljuk. Üzlet és műhely Szabadság-tér 14. 3393

— **Több ezer kötet** 3—4 koronás különböző használt tankönyv 20 fillérjével kerül eladásra *Kerpel* könyvkereskedésében.

— **Kérjen ingyen cipő-árjegyzéket** a Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

TARKASÁGOK.

(Az udvarlás hevében.) A városligetben történt egyik legutóbbi bál alkalmával. Egyik táncosnő így szólt Kovács nevű táncosához:

— Kovács ur, én már le vagyok foglalva a következő négyesre, de ha Ön táncolni akar, úgy bemutatok Önnek egy kedves és szép hölgyet.

— Nem — válaszolt Kovács ur, — én nem szép hölgyvel, hanem kegyeddel akarok táncolni...

(A hasonlat.) A multkoriban egy állatsereglet volt Aradon, ahol a nézők között egy pécskai paraszt asszony is megjelent. Amint a tevé előtt állott, az etető épen magyarázta:

— Ez uraim és hölgyeim egy tevé. Két hétig képes dolgozni anélkül, hogy egy csepp vizet is innék.

Erré a parasztasszony így szólt hangosan a körülötte állók nagy habotája mellett:

— Akkor ép ellenkezője az én uramnak, mert az meg két hétig képes inni anélkül, hogy dolgoznék.

(A megzavart alvás.) Öt évi fegyháznál is súlyosabb valami Aradtól Budapestig utazni — éjjel. Az éjjeli utazás még akkor is összetöri az embert, ha a vonaton van hely és aludni is lehet, de tessék elképzelni ezt a kis kéjutazást zsufolt vonaton! A napokban egy aradi ügyvédet ért az a súlyos szerencsétlenség, hogy a 9 óra 30 perckor induló vonattal Pestre kellett utaznia. A vonat meglehetősen tele volt, az ügyvéd azonban véletlenül olyan fülkébe került, amelyben kivüle még csak ketten voltak, sőt még a fülkében is melleje szegődött a szerencse, mert a két másik utas egy pamlagon ült s így ő a másik pamlagon végig heveredhetett.

Elrendezte a podgyászát s azzal lefeküdt abban a boldog hitben, hogy aludni fog. Azonban ahogy a vonat elindult, a két utitárs beszélni kezdett. És beszélte rendületlenül, hogy Csanádmegyében sem kell a festék, hogy Aradmegyében sem igen, hanem a Bácskában annál inkább, mert ott festik a falukban a házakat és nem meszelik. Így végezvén, általánosságban rátértek a részletekre és pontosan megállapították, hogy melyek a festéket konsumniáló falvak!

Az ügyvéd eleinte türelmesen várta, hogy a hangos vitatkozásnak mikor szakad vége. Kilométerről-kilométerre dühösebb lett azonban. Előbb szemrehányóan, majd kérve, végre dühösen tekintgetett az utazók felé. Végre is nem bírta tovább és megszólalt:

— Uraim, ha az alvásom bármiképp is zavarná az önök diskurzusát, átmehetek egy másik fülkébe!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Szerelem és fegyház.** A tokaji szerelmi dráma ügyében ma délelőtt hozott ítéletet a sátorlajaujhelyi esküdtbíróóság. Az elnök reggel kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást s rövid beszédben kioktatta az esküdteket, akik ezután visszavonultak szobájukba. A tanácskozás hosszú és izgalmas volt. Majd harmadfél órai tanácskozás után végre meg volt a verdikt. Az esküdtek a gyilkosság kérdésében felmentették Geöcze István századost, ellenben a *szándékos emberölés büntetésében bűnösnek mondták ki.* A verdikt kihirdetése után az ügyész szigorú büntetés kiszabását indítványozta, míg a védő *Fried* Lajos dr., enyhe és irgalmas ítéletet kért. A bíróság ezután meghozta ítéletét. Elítélte Geöcze Istvánt szándékos emberölés büntetése miatt *öt évi fegyházra.* Az ügyész enyhének találta ezt az ítéletet s súlyosbításért semmiségi panaszt jelentett be. Ugyancsak semmiségi panaszt jelentett be a védő is.

SPORT.

+ **Aradi Testgyakorlók Köre** Konstantinápolyba. Nagyon sok esetben volt már alkalmunk az A. T. K. agilis és igen szép fejlődésben lévő működéséről beszámolnunk. Folyó évben a turisztika rendszeres üzését is felvette programjába és megalakította turista szakosztályát, a szakosztály *Varjassy* Lajos dr. egyesületi elnökkel az élen meg is kezdte szép sikerrel működését, mert első kirándulás alkalmával, mely f. hó 25-től vette kezdetét, — Bukarest, Constanza és Konstantinápolyba — és 11 napig tart, 25-én vettek részt Erdélyi Gyula szakoktató előadó vezetése mellett. Tekintettel ez első igen szép sikerre, s hogy a nagyközönség körében a turisztikát — sportot — mindjobban meghonosítsa ez évre egész turista programját összeállította.

MULATSÁGOK.

(=) **Népünnepély.** Méltóságos felsőbalmási *Fábray* Sándor dr. vezérigazgató ur örökös védnöksége alatt álló Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak „Szárnyaskerek dalköre” elmaradt jótékony célú népünnepélyét tombolával egybekötve június 2-án, azaz vasárnap tartja meg a városligetben. A rendezőség mindent elkövet, hogy a dalkör eddigi jó hírnevét emelje, ennélfogva fáradságot s anyagiakat nem kimélve, a népünnepélyt röngeteg sok mulattató és kacajt keltő látványossággal is teszi tényesebbé. Népünnepély után este fél 9 órai kezdettel, műkedvelői előadással egybekötött táncestély. A műkedvelői előadás műsora: 1. Hoppe: Remény éneki a dalkör. 2. Kuplák: előadja Meier Antal, zongorán kíséri Leitner Erzsike urleány. 3. Fogadás: monológ, előadja Kelli László. 4. Kenedi: találkozásunk, Förster: Mandolin szerenád, éneki Richlik Micike urleány, zongorán kíséri Leitner Paula urhölgy. 5. Goldmark Károly: Hazi tücsök, zongorán előadják Leitner Paula és Richlik Micike urhölgyek. 6. Kuplák: előadja Meier Antal, zongorán kíséri Leitner Erzsike urleány. 7. Hoppe, Piros rózsá, éneki a Dalkör. Belépti-jegy a népünnepélyre 50 fillér, gyermekeknek 30 fillér, a kabaret előadásra 1 kor. 20 fillér, karzat 40 fillér.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomása)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruház

Arad, József főherceg-ut 3.,
(a Kossuthszoborral szemben.)

Magy választók III

8802

Olcsó árak II

Külön osztály mérték szerinti rendelésekre.

A Budapesti Csipkeárúház

távirati megbízásáról érdeke minden hölgynek meggyőződni
Andrássy-téri fióküzletében (Fischer Eliz-palota)

TÁVIRAT 2811
 8 újabb rendkívüli olcsó napot rendezzen. Füzlet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Változatlan a bankkamatláb. Budapestről jelentik: Az Osztrák és Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt Popovics Sándor titkos tanácsos, kormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott. A kormányzó megemlékezett Heinrich Alajos főtanácsos elhunytáról. Rohonczy Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár jelentést tett a bank múlt havi üzleti tevékenységéről. Beszámolt arról, hogy a leszámoló és lombárd üzletben még 246.7 millió koronával nagyobb összeget tüntet föl a kimutatás. mint a múlt évi május 23-án. A bank irányában mutatkozó igény a vidéken, különösen a fővárosi pénzüzeteknek gyakran megokolatlan tartózkodása következtében, az előző évekhez képest lényegesen megnövekedett. Az ausztriai bankfiokoknál január 2-től május 23-ig 112.5, a budapesti főintézetnél 208.4 és a magyarországi fiokoknál 167.5 millió koronával több váltót számítottak le, mint az előző év ugyane szakában. A belföldi pénzpiacra a viszonyok továbbra is feszültek maradnak s a nemzetközi piacon a londoni és a párisi kamatláb leszállítása után sem mutatkozik jelentős könnyebbség. A deviza-árfolyamok aránylag szintén nagyok s így a kamatláb megváltoztatása nem kerülhetett tárgyalásra.

= Hólapda-szelvények árusításának a tialma. Az aradi kereskedelmi és iparkamarától vett értesülés szerint M. Schöngut, Wien, III. Marxer-Gasse 38., a vidéken hólapda rendszerrel cipőket árul, a következőképen: a fél vesz egy számozott jegyet 1 kor. 50 fillérért, ezt beküldi nevezett cégnek s utánvételt kap három jegyet, a melyeket ő elad s mikor az „új” vevők is eladták 33 jegyet s az árat fenti cégnek beküldték, az első egyén kap egy pár cipőt. A Kamara ezután is figyelmezteti a közönséget, hogy az ilyen szelvények vételétől és eladásától tartózkodják, egyrészt saját anyagi károsodásának elkerülése végett, másrészt pedig azért, mert az ilyen szelvények vásárlói és eladói, mint kihágásban részesek, büntetendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 30.

Készáru.

Amerikai 1/2-el olcsóbb. Kínálat kerlátolt, vételkedv gyenge, 6 ezer mm. változatlan.

Határidő.

Déli zárlat 2 órai zárlat

Böze 1912 októberi 11.56-11.57 11.55-11.56
 Böze 1912. októberi 9.60-9.61 9.62-9.63
 Tengeri 1912 júliusi 8.80-8.81 8.83-8.84
 Zab 1912. októbert 8.11-8.12 8.09-8.10
 Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Május 30. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	—	109.—
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	89.25
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	—	—	—	77.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	—	89.—
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	92.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	—	216.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	149.50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	89.35

Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	92.10
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	114.—
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	—	89.40
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19.95
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	836.25
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	638.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	731.—
20 frankos arany (Napoleonador)	—	—	—	19.12
Német birodalmi márka	—	—	—	117.95
Londoni vista	—	—	—	241.30
Páris vista	—	—	—	95.25
10 márkás arany	—	—	—	23.57

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1912. május hó 31-én:

Utolsó előadás a téli idényben.

A budapesti Új Színpad teljes együttesének vendégjátéka **Bárdos Artur dr. igazgató** vezetése alatt
A halál küszöbén.

Színmű. Irta: Strindberg. Fordította: Mikes Lajos.

Személyek:

Durand	—	—	—	Pesti Kálmán
Adél	—	—	—	Harmos Ilona
Anikó	—	—	—	Marossi Adél
Teréz	—	—	—	Nagy Margit
Antonio	—	—	—	Antalffy Sándor
Péter	—	—	—	Darvas Ernő

Kárpáti kaland.

Egyfelvonásos. Irta: Krudy Gyula.

Személyek:

Szindbád	—	—	—	Antalffy Sándor
A fogadós	—	—	—	Pesti Kálmán
Fanny	—	—	—	Nagy Margit
Az igazgató	—	—	—	Harsányi Rezső
Ferenc tiszteleadó	—	—	—	Gellért Lajos
A Stern	—	—	—	Darvas Ernő

A férj irogat.

Egyfelvonásos. Irta: Karinthy Frigyes.

Személyek:

Az író	—	—	—	Gellért Lajos
A férj	—	—	—	Darvas Ernő
Az asszony	—	—	—	Harmos Ilona

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. május 31-én:

1. Csókpirulák. Kacagató. — 2. Egy éj a vadonban. Az óserdők rémei. Idegigazgató dráma. — 3. Bandika a konyhaszékényben. Kacagató. — 4. Sherlock Holmes és a fekete álarcsok bandája. Szenzációs detektív dráma 2 felvonásban.

Előadások kezdete délután 1/2 óráról folytatódagosan 11 óráig tartatnak.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. május 31-én

1. Samu öröksége. Kacagató. — 2. Apa és fia. Dráma. — 3. Bandi mint betörő. Mulatságos. — 4. Széttört medaillon. Dráma. — 5. Szép az élet anyós nélkül. Humoros. — 6. Gaumont ujság. Látkép. — 7. Rascall győzelme.

NYILTTÉR.*

Önkéntes

3719

árverési hirdetmény.

Halálozás miatt ma, f. hó 31-én délután 3 órakor Gizella-utca

1. szám alatt

nyilvános árverésre kerül:

Egy teljes ebédlő-, háló- és férfiszoza berendezés. Konyhafelszerelés és nagymennyiségű ágynemű és ruhanemű.

Az összes dolgok két évig voltak használva.

6885

Moskovits „Anatomiai”

CIPŐK

Legszebbek,

Legjobbak,

Legolcsóbbak.

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban:

941

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Petőfi-utca 1. sz.** (Klein cipész-üzlet mellett) egy **cukorka, élelmi cikkek üzletet nyitottam**, hol állandóan készletben tartok **friss tea vaj, tej, szalámi, szardínia és legfinomabb cukorkát nagyban és kicsinyben, legolcsóbb napi áron.** Szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel 3389

Novák Gyula.

**Elsőrendű
mész,
cement,
gipsz**

és mindennemű építési anyag **olcsóbb mint bárhol.** Megrendelések gyorsan és pontosan intézettek el. 1631

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

ALVÁCZA
kénes

hőgyógyfürdő

(Arad- és Hunyadmegye határán)
május 1-én megnyílt.

A fürdő 38 C. hőmérsékletű, természetes, kénes hévízeit századek óta kitűnő eredménnyel használják **csusz, kőszvény, rheuma, bénulás** és egyéb izületi betegségek gyógyításánál.

Eredményes fürés következtében állandóan tiszta víz áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Nagy gondozott park. Állandó kitűnő cigányzene. Játsszótérek. Gyönyörű kiránduló helyek. Ozon-dús levegő. Vasúti állomás. Posta és táviró.

A fürdő előnyei: Közelség. Közvetlen vasúti állomás. Kitűnő ételek és italok. Tiszta, száraz szobák. Figyelmes kiszolgálás és **csodás gyógyhatás.** Május elsejétől szeptember tizenötödikéig az összes motorvonatok megállanak a fürdő parkjánál. 3347

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál

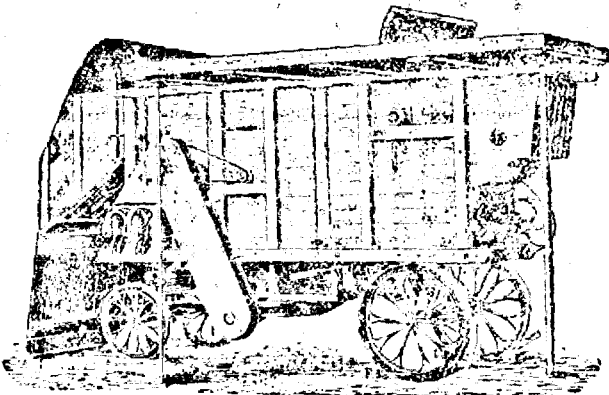
Berkovits Izidor
fürdőtulajdonos.

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönséget, hogy a **cséplési idényre**

módunkban van azonnal szállítani 2 készlet gőzcséplő 4-es, 3 készlet 6-os és 8 készlet 8 lóerőt, ugyancsak több benzincséplő garnitúrát és motorokat legolcsóbb és kedvező részletfizetési gyári árak mellett.

Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagykereskedése,
a „Nicholson” gépgyár ker. képviselője

3621

Arad, Boros Beni-tér 1.

Alkalmi butoreladás!

A Vas szálloda udvarában már csak néhány napig különböző butorok, kávéházi pénztár, billiárd, márványasztalok, lószőrmatracok, függönyök és tartók, állványok, székek és szőnyegek **igen jutányosan** eladóak. 3675

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigríd,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközönsége oszakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krémet
használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Firaktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárúban és drogeriában.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám.

Mintaraktár

Deák Eötvös-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)
Különlegesség szénsav és légnomású sörkimérő szekrényekben. 3411

Alkalmi vétel
és eladások

Ékszerárnyakban
arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek. Telefon 438. Telefon 438.

ALAPÍTOTT 1889-BEN

Várholt László

ári és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermek-cipők** készítését valamint Orthopädi-cipőket fájós lábakra. Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel :-:-

VÁRHOLT LÁSZLÓ,

a legelőn honvédsereg tisztikarának szállítója. 5129

ÉBERLEIN GYULA

kép. kőműves mester Arad.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy

építészeti irodámat
május hó 1-én Deme-
ter-utca 7. szám alá
(Saját házámba) 2661

helyeztem át

Elvállalom a legmodernebb épületek tervezését és építését pontos és :-:- megbízható kivitelben. :-:- Kívánatra terveket és költségvetéseket készítek.

Megnyilt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógári

gyűjtő-telepe

Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (uj gör. kol. palota.)

6641

Mindennemű férfi, női és gyermekruhák vegyileg tisztítatnak, vagy festetnek.

Fehérneműek hófehérre mosatnak és vasalás céljából elfogadtatnak.

Ne mulassza el!

senki

Nassan R.

eső- és napernyő üzletét Szabadság-tér 19. felkeresni, ahol a párisi újdonságok és a legújabb divatu saját készítményű nap- és esőernyők a legjutányosabb árakon kaphatók.

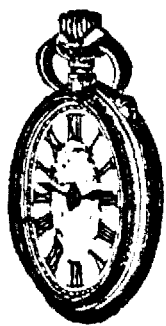
2451

Javításokat és áthuzásokat a legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

Uj óra- és ékszer-üzlet!!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

Aradon, Forray-utca és Rákóczi-utca sarkán (Guttman-ház) egy a mai kor igényeinek megfelelő

óra- és ékszerüzletet

nyitottam. E téren szerzett szakképzett-ségemnél fogva módomban áll igen tisztelt vevőim és megrendelőim igényeit minden irányban kielégíteni. — Üzletelmem: lekiismeretes és gyors kiszolgálás. **Javításokat** üzletben és üzleten kívül is legjutányosabban **3 évi jótállással** elfogadok. — Szíves partfogást kér kiváló tisztelettel

Gartner József

Óra és ékszerész.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlet

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árak mellett. **Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek.** Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim tisztes kiállításáról, jószágáról és olcsóságáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás az alanti árakban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delónek, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben. Damaszt asztalneműk és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5421

Telefonszám 748.

Telefonszám 748.

Vizvezeték- és csatornázás-berendező műhely!

Raktáron tartok fürdőszoba-berendezéseket, angol closeteket, mosdókat, kagylókat, csapokat, mindennemű vízvezetékberendezési anyagokat. Mindennemű csatornázást, fürdőt klozetet, szivattyút, ennek átalakítását, olcsón és pontosan eszközölöm helyben és vidéken. 26 évi tapasztalataim, ugyisint 16 évi aradi működésem elég biztosíték tisztelt rendelőimnek, hogy az elvállalt munkát szakszerűen és pontosan eszközölöm. A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Mókos Márton

szerelőmester, Arad, Fabian-u 12.

3351

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építető közönséget értesíteni, hogy

építészeti irodámat

Teleky-utca 19. számú házamba helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkák tervezését és elkészítését, kisebb és nagyobb épületeket a legmodernebb kivitelben. Mindennemű átalakításokat és javításokat helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel: 2981

GYAPJAS LAJOS,

építészeti irodája

Teleky-utca 19. szám.

Telefon szám 852.

LANTOS VERSENYÜZLETE

ARAD, VEITZER JÁNOS-UTCA 9. SZÁM. (Leányiskola.)

Ajánlom az igen tisztelt vásárló közönségnek ujonnan berendezett **vászon, rövid-áru, harisnya, keztyű és szabókellékek** üzletemet. — Egyidejűleg értesítem a nagy közönséget, hogy a még visszamaradt **szövet- és mosóáruimat** e cikkek felhagyása folytán

minden elfogadható áron elárusítom.

További szíves pártfogást kérek

3225

LANTOS JÓZSEF.

Jégszekrényeim!

Sikerült egy oly jégszekrényt gyártanunk, amely kevés jég-szükséglettel különösen hűte-nek. Kentesek, mézárosok, vendéglősök és magánosok szives figyelmébe ajánlom

Jégszekrény árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Használt jégszekrények ujakra becse-réltetnek és kijavítva ismét jutányos árért eladtnak

Kohn

József,

bádogos, vízvezeték berendező
ARADON.

Gyártelep Batthyányi-utca 32.

Városi és megyei telefon 333.

Őrizze meg

ruhaneműit,
szőnyegeit,
bundáit a

molykárok

ellen.

Legbiztosabb s évek óta kipróbált s kedvelt szer a

Vojtek és Weisz-féle

molykeverék,
melyszesz,
terpentin,
naphtalin,
camp-
hor.

Legfájdalmasabb tyúkszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle „ANAGALLIN“ használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az „ANAGALLIN“ szóra.

Ára használati utasítással együtt 70 fill.

Poloskák kiirtása a legsikeresebben és telje-sen csak a „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő a „MELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely ha-ját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt is lehetne mosni. Ára 841

Legjobb, legmegbízhatóbb amerikai gummi óvszer ma már csak egyedül a „NITEB“ 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fonti szerek kaphatók az egyedül készítőnél: gyegyzőházban ARAD, Andrássy-tér 99. sz. a megyehatal székben.

Hajós Arpád

Bér-autók

Taxameteros

Telefonszám
816

2851

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Építetők figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közön-ség szives tudomására hozni, hogy Amerikában szerzett 8 évi tapasztalat után visszatérve, helyben, József főherceg-ut 1. szám alatt

Építészeti irodát

nyitottam. 2861 Elvállalok az építészeti terén előforduló mindennemű épít-kezéseket, valamint átalki-tásokat a mai kor igényeinek megfelelő kivitelben.

Tervezéssel és költségve-téssel kívánatra szolgálok. Meghívásra vidékre is megyek. Kiváló tisztelettel

Kláity János

képesített kőművesmester
Arad, József főherceg-ut 1.

Permetezőjavítások ellogdattnak

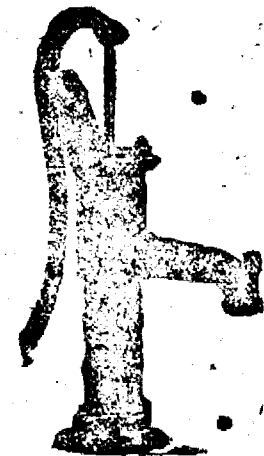
M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és homá váló legjobb minőségű gummi-csővek legelőcsöb gyári áron. A szivattyú-hengerből a bor utolsó c-csapó kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbbitatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik, és a bor nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szecpekkel. 1000 Kösségeknak legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jóműködéséért 3 évi jótállás (ingyenjavítás) hozzá váló országos egységes emvarek

Kutak

homá adó csővel a legelőcsöb gépek áron.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyúgépezet.
Arad, Rákóczi-ut. 27. sz.

!!GAZDAKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉBE!!

Zsák és géptakaró ponyvák jó minőségben olcsón beszerezhetők **BRAUN MIKSA** cégnél
Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.
Minta és árajánlat bérmentve. 3709

V. 2070/19. 1910. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1910. V. 2070/19. sz. végzése által Karpelesz Zsigmond végrehajtató javára 56 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 868 kor. becsült butorok és anyagokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad, Szt. Pál-utca 1. sz. a. leendő eszközlésére 1912-ik évi június hó 14-ik napjának délután 5 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Aradon, 1912. évi május hó 30 napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

3722

12218—1912.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Arad sz. kir. város gyámpénztára 1911. évi zárszámadását folyó év május hó 29-től számított 15 napra a városház I. em. tanácstermében közszemlére kitéttük, s hogy ezen idő alatt ezen számadások ellen a község kötelékébe tartozó bármely

polgár felebbezéssel vagy észrevétellel élhet.

Arad, 1912. május 28.

A városi tanács

**Villamos-
felszerelések,
electromotorok**
legjutányosabban
Kalmár Józsefnél
Kaphatók 1671
Aradon, Salac-u.

**Fogtechnikai
műtermünket**
a Forray-utcából Szabadság-
térre, a színház-épületbe
helyeztük át.

**Szájpadlás nélküli
fogsorok**

a régi sistemától eltérőleg nem kaucsukból, hanem egy legujabban feltalált anyagból készülnek, amely teljesen szagtalan, iztelen, nem korhad és nem törik. Arany és platin munkákat a legmérsékeltebb áron készítünk.
**med. Kurzer Bertalan
és mártfai Vidor Ernő.**

1912. V. 834/2. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1912. V. 834/2. számú végzése által Burza testvérek végrehajtató javára 24 korona 94 fillér tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1150 koronára becsült lovak és kocsikból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad-Pernyava, György-utca 102. sz. a. leendő eszközlésére 1912. évi június hó 14-ik napjának délután 4 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. május hó 30. napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

3721

Réz- és vasbutorok, asztalos és kárpitos munkák, gyermek ágyak és gyermek kocsik, sodrony ágybetétek és matracok, kerti butorok, egész hálószoba berendezés készpénzért és részletfizetésre most

jutányos árban beszerezhető

THE VERA

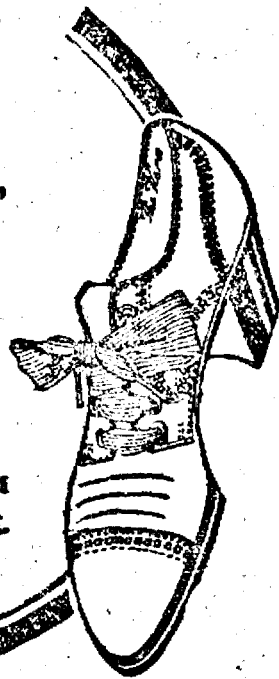
American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U. S. A.

Egyedül raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Legnagyobb, legmegbízhatóbb, legolcsóbb

Zsák és ponyva

3717

raktár.

Vizhatlan ponyvák, kender-
zsákok
Nyers vitorlavászon, ponyvák.

Gazdasági kötélárak gyár-
tása. Halászhálók.

Csikos ponyva szövetek gyári raktára.

Erdélyi és Bácska Ipari raktár

Reich B. Károly Fia és Társa. Telefon 649.

Értesítés.

Igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesítem, hogy szücs üzletemet teljesen

8590

ujjonnan átalakítva újból megnyitottam.

Elvállalok szavatossági biztosítás mellett nyári megóvásra mindenemű szőrme tárgyakat és felső téli ruhákat legjutányosabb szabotárakban. — További szives pártfogást kérek kiváló tisztelettel

Kovács Géza

szücs

Arad, Forrai-utca (gr. Hunyady-palota.)

Ezen rovatban minden este egy-
mért beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 857. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utjánál küldendők — a szövegben a szöveg elő — vagy levélbélyegekben. Tudakosodással a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbeli megkeresés. Az apróhirdetések díja a száma száma szerinti számú. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratos előkészítéssel jár. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjazás nélkül megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alattküldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Szép fogakat

Építeni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolín foggerémje. I-5251

Juliska!

Most a Központiba járok. Miért nem sétál. Mikor találkozunk? Várom sorait. Sok csók X től. 3704

Gummi cikkek

Legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

INGATLAN.

Aranykéz-utca II. számú

magánház nagy gyümölcsös- és szőlőskerttel eladó. 3172

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” perme-
tezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

ÖZLETEK.

Aradhoz közellekvő

magyar községben egy 25 év óta fennálló vegyeskereskedés korlátlan italmérséssel, más vállalat mellett, házzal együtt eladó. Felvilágosítást szíveségből Nádor-utcai sörraktárban. 8576

Fűszer és rövid-árú

üzlet megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3671

Egy igen jómeneteli

és élénk helyen levő pálinkadepó, valamint egy szálloda 10 szobával és jó kimeréssel átadó. Érdeklődők forduljanak személyesen Farkas Ábrahámmal, Arad. 3706

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes bejáróné

ajánlkozik 1-ére. Cím: Andrányi Károly utca 1. 8708

ALKALMAZÁST NYER.

Egy elárnáltónő

felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weltzer János-utca. Csak felnőtt intelligens lányok ajánlatai vétetnek figyelembe. 555

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdásznyelvtársaság könyvkötészetében.

KIADÓ LAKÁS.

Sima-utca és Tökölly-tér

sarkán lévő bérházban egy 4 és több 2 szobás lakás június 1-től kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19. szám. Telefon 627. szám. 2741

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó

Aranykéz-utca 2 számú házban 8 szoba, konyha, éléskamara és zárt folyosóból álló lakás augusztus 1-re. 8629

Wessolényi-utca 35. sz. alatt

egy udvari 2 szobás, egy utcai 2 szobás és egy udvari 1 szobás lakás minden hozzátartozóval együtt minden órában kiadó. 3720

Kiadó magánház

augusztus 1-ére, Sarkad-belváros Választó-utca 24/a szám. Mely áll egy háromszobás lakásból ennek mellékhelyiségei, zárt folyosó, pince, szép udvar, gyümölcsös- és szőlőskertből. Értekezhetni lehet ugyanott. 3653

Képzett parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. I-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom legdivatosabb bécsi és párisi eredeti modell-kalapudonságaimat, melyek nagy választékban, izléses kivitelben, igen előnyös áron szerezhethők be nálam. Nagy választék gyermekkalapokban. — Havas Gizella női kalap-divatterme, Forray utca (Gróf Hunyady-palota.) 1741

Megnyílt

az új kefe, pipere, bőr és illatszerek különlegességi üzlet a legszebb kiállításban Andrássy-tér 18. alatt, hol a legdivatosabb elsőminőségű cikkeket mindenkor szolid, szabott áron mellett bocsájtom a vevőim rendelkezésére. — Szíves pártfogást kérek, kitűnő teszelettel Róna Jenő. 3291

Kávéház falburkolat

tükörfalak és pénztár szekrény eladó. Bővebbet Neuman iroda Széchenyi-utca. 3669

Ápateleki

saját terméű 10 hl. rizling bor jutányos áron kicsinyben is eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8676

Kedvező vásárlás

folytán többféle elsőrendű német folyóirat minden elfogadható áron már 1 koronától kezdve; különböző szépirodalmi művek már 10 fillértől nagy mennyiségben kaphatók Krausz Paulin könyvkereskedésében. Telefon 511. sz. 4481

Házbérekönyvek,

ezeknek megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Képzett mintákból

legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyazintén mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg- és porcellán-, lámpa-, diszmuárukereskedés Andrássy-tér 20. Megyei és városi telefon 568. 4810

KÖLÖNFÉLE.

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármilyen kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb áron mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Thökölly-tér 7. sz. 1211

Virágok és rózsák

élősdiei és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

Jég

háztartási célokra, naponta házhoz szállítva, havi bérletben megrendelhető az „Aradi Jégtelep” jégyárájánál Petőfi-u. 7a. Telefon 199. szám. 2688

Értesítem 1841

a n. 6. közönséget, hogy kárptos üzletemet Szabadság-tér 10. sz. alól Simonyi-utca 3. sz. alá helyeztem át, hol is elvállalok mindennemű kárptos munkákat legjobb kivitelben, legolcsóbb áron házaknál is. Link lakab, kárptosmester.

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdiei ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. I-5251

1121

Házlebontás miatt üzletemet Deák Ferenc-utca 7. sz. alá helyezem.

A raktáron levő villamos csillár és lámpákat leszállított áron adom el.

Diamant Ferenc

villamos szerelő. 3161

Gőztéglagyár Mikelaka

ajánlja géppel gyártott, legjobb minőségű

géptégláit

falazásra, kútkészítésre, továbbá mindennemű nyersfalazásra.

Tulajdonos: 3124

Pollak Sándor Arad.

Városi irodája Nádor-utca 14. sz.

Telefon 55. és 515.

Nyomtatványok

izléses és eszes kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer Arad.

Meghívás.

„A Magyar Automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer Arad“ ezennel meghívja t. részvényeseit a **f. évi június hó 14-én (pénteken) d. e. 10 órakor Aradon, a városháza tanácstermében tartandó**

III-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kiküldése.
 2. Az igazgatóság üzleti jelentése és az 1911. évi zárszámadások bemutatása.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése.
 4. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
 5. Az igazgatóság indítványa odairányulólag, hogy a társaság alaptőkéje 2.000.000 koronáról 650.000 koronára szállíttassék le olyképen, hogy az összes részvények bevonása mellett 3250 darab, egyenként 200 korona n. é. új részvény boesáttassék ki, amelyekből esereképen kiadandó lesz 2750 darab az A) sorozatu, egyenként 400 korona n. é. részvényekért, 500 darab pedig, az ugyancsak 400 korona n. é. B) sorozatu részvényekért, vagyis, hogy minden darab A) sorozatu részvény egy darab új részvényre és minden 9 darab B) sorozatu részvény két darab új részvényre cseréltesék be.
 6. Elhatározása annak, hogy a részvénytőke leszállításából előálló összeg a veszteség és a szabadalom számla törlesztésére használtassék fel.
 7. Az igazgatóság javaslata arra vonatkozólag, hogy a társulati alaptőke, amely az 5. pontban előterjesztett indítvány elfogadása esetén 650.000 koronára száll le, 2750 darab egyenként 200 korona névértékű új részvény kibocsátása útján 1.200.000 koronára emeltessék fel és hogy a részvénykibocsátás közelebbi részleteinek megállapítása az alapszabályok 13. pontjának figyelembe vétele mellett az igazgatóságra bizassék.
 8. Az igazgatóság indítványa a társaság cégének megváltoztatása tárgyában.
 9. Az alapszabályok 1-57. pontjainak módosítása és ennek kapcsán az igazgatóságnak felhatalmazása arra, hogy a cégbiróság által netalán kívánt változtatások eszközzése iránt saját hatáskörében intézkedhessék.
 10. Igazgatósági tagok választása.
 11. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
 12. Esetleges indítványok (alapszabályok 24. pontja szerint).
- Az alapszabályok 17. pontja szerint minden részvény birtoka a közgyűlésen való részvételre és egy szavazatra jogosít. Felkérjük a t. részvényeseket, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 nappal az alant felsorolt letéti helyeken elismervény ellenében letétbe helyezni sziveskedjenek:
- Aradon: a társaság pénztáránál.
 Budapesten: a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál (V. Váci-körut 32.)
 Nagybecskerekén: a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbanknál.
 Arad, 1912. május hó 29-én.

A Magyar Automobil Részvénytársaság
Westinghouse Rendszer Igazgatósága.

TARTOZIK

Nyereség- és veszteségszámla 1911 december hó 31-én.

KÖVETEL

Alapítási költségek teljes leírása	2911	89	Nyereségelővezetés 1910. évről	15000	—
Általános üzleti költségek	141471	20	Üzemszámla	653	84
Kamatok	48962	13	Allami subventió	29905	—
Veszteség a Magy. autoforgalmi r.-t.-nál	301456	88	Veszteség f. évben K 464243-26		
			le: nyereség elővezetése K 15000—	449243	26
	494802	10		494802	10

Arad, 1911. december hó 31.

A könyvelésért:

WEINFELD MÓR s. k.,
PIKLER s. k.,

FENYVESSY s. k.,
elnök.

VARJASSY s. k.,

DICKER s. k.,

RECHTNITZ s. k.,

Jelen nyereség- és veszteség-számlát a törvény- és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. FÁBRY SÁNDOR s. k.,
elnök.

Dr. DELLIMANICS LAJOS s. k.,

STEINITZER GÉZA s. k.,

HEHS BÉLA s. k.,
f. b. póttag.

TARTOZIK.

MÉRLEGSZÁMLA 1911. DECEMBER HÓ 31-ÉN.

KÖVETEL.

Készpénzkészlet	6445	30	Részvénytőke	2000000	—
Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék	33890	22	Tartalékalap	5208	77
Letétek	365	—	Értékesítési alap	27250	86
Értékpapír-letétek	1400	—	Hitelezők	1334835	53
Gyári ingatlanok	455026	91	Kölcsönvett értékpapírok	1400	—
Gépek és felszerelések	317260	56	Atmeneti tételek	53924	81
Műhely-, raktár- és irodaberendezések	46246	50			
Adósok	511599	34			
Leltári készletek	700642	88			
Szabadalmak és jogok	900000	—			
Veszteség: f. évben K. 464243-26					
le: nyereség elővezetés m. évről K. 15000—	449243	26			
	3422119	97		3422119	97

Arad, 1911. évi december hó 31.

A könyvelésért:

WEINFELD MÓR s. k.,
PIKLER s. k.,

FENYVESSY s. k.,
elnök.

VARJASSY s. k.,

DICKER s. k.,

RECHTNITZ s. k.,

Jelen vagyon- és teher-kimutatást a törvény- és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. FÁBRY SÁNDOR s. k.,

Dr. DELLIMANICS LAJOS s. k.,

STEINITZER GÉZA s. k.,

HEHS BÉLA s. k.,
f. b. póttag.

Az Aradon működő Magyar Automobil Részvénytársaság könyvnyomdája, felelős vezetője és betűtömöntetője.